

Vysoká škola CEVRO Institut

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Sára Zrůstová

Praha 2020

Vysoká škola CEVRO Institut

Katedra ekonomie

REGULACE PROSTITUCE VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH

Sára Zrůstová

Studijní program: Hospodářská politika

Studijní obor: Hospodářská politika

Vedoucí práce: JUDr. Dobiáš Petr Ph.D., MBA,

Bakalářská práce

Praha 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně, uvedla v ní všechny použité prameny a zdroje a v textu řádně vyznačila jejich použití.

V Praze

dne 29. 4. 2020

Poděkování

Ráda bych poděkovala JUDr. Dobiáš Petr Ph.D., MBA, za vedení této bakalářské práce a za jeho rady, kterými mi dopomohl k napsání této práce. Také bych ráda poděkovala své rodině za veškerou podporu a umožnění mého studia.

Resumé

Cílem této bakalářské práce je komparace právní regulace prostituce ve vybraných zemích evropské unie a ekonomická komparace vybraných států za účelem zjištění, na základě, kterého přístupu státu k regulaci má stát největší ekonomický prospěch. První teoretická část je zaměřená na typy modelů přístupu státu k prostituci, argumenty pro a proti legalizaci prostituce a ukázka typů přístupu na konkrétních zemích. Druhá, praktická část je zaměřena na komparaci států na základě ekonomických ukazatelů jako je konečná spotřeba domácností, hrubá přidaná hodnota nebo podíl nelegálních aktivit na hrubém domácím produktu.

Klíčová slova: prostituce, přístupy státu k problematice prostituce, aboliční přístup, represivní přístup, reglementační přístup, konečná spotřeba domácností, podíl nelegálních aktivit na hrubé přidané hodnotě.

Resumé

The aim of this bachelor thesis is to compare the regulation of prostitution in selected countries of the European Union; and an economic comparison of selected countries with the goal of detecting which policy brings a positive change in the country's economy. The theoretical framework is focused on the types of state policy on prostitution, arguments-both for and against prostitution-and a section outlining the regulation of prostitution in specific and representative countries. The practical analysis is focused on a comparison of certain economical indicators between the outlined countries. The indicators used in this analysis are Final Household Consumption Expenditure, Gross Value Added from Illegal Economic Activities, and the Contribution of Illegal Economic Activities on the country's Gross Domestic Product.

Key words: prostitution, prostitution policy, abolitionism, prohibitionism, legalization, final household consumption expenditure, contribution of illegal economic activities on gross value added.

Obsah

Úvod	8
Teoretická část	9
1 Přístupy k regulaci prostituce.....	9
1.1 Aboliční přístup.....	9
1.2 Represivní přístup	10
1.3 Reglementační přístup.....	11
2 Argumenty pro a proti legalizaci prostituce	12
2.1 Argumenty pro legalizaci prostituce	12
2.2 Argumenty proti legalizaci prostituce	13
3 Modely	16
3.1 Česká republika.....	17
3.1.1 Vývoj legislativy	18
3.1.2 Současná právní úprava a vývoj de lege ferenda	22
3.1.3 Důsledky represivních obecních vyhlášek.....	27
3.1.4 Ostatní země uplatňující aboliční přístup	29
3.2 Švédské království	31
3.2.1 Důsledky Švédského přístupu.....	33
3.2.2 Ostatní státy uplatňující represivní přístup	34
3.3 Nizozemské království	35
3.3.1 Důsledky Nizozemského přístupu	38
3.3.2 Další země uplatňující regulační přístup	40

Praktická část.....	43
4 Komparace právních úprav.....	43
4.1 Komparace právní úpravy Švédského království a České republiky	43
4.2 Komparace právní úpravy Nizozemského království a České republiky	44
4.3 Cíle právních úprav Švédského a Nizozemského království	46
4.4 Závěr komparace	53
5 Ekonomická komparace.....	56
5.1 Komparace Švédského modelu a Nizozemského modelu	56
5.1.1 Stínová ekonomika	56
5.1.2 Vývoj konečné spotřeby domácností.....	61
5.1.3 Závěr ekonomické komparace	64
5.2 Česká republika.....	65
5.2.1 Stínová ekonomika	65
5.2.2 Množství peněz zinkasovaných osobami poskytujícími sexuální služby 67	
5.2.3 Konečná spotřeba domácností	70
5.3 Návrh pro Českou republiku	72
Závěr	76
Zdroje.....	77
Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	89

Úvod

Ve své bakalářské práci se budu zabývat typy právní regulace prostituce ve vybraných evropských zemích. Nejprve analyzuji právní úpravy států, které jsem vybrala jako reprezentanty jednotlivých přístupů států k prostituci. Zaměřím se také na důsledky jednotlivých právních úprav od implementace právní úpravy až po současnost. Jako další provedu komparaci ekonomických ukazatelů za cílem zodpovězení výzkumné otázky. Na závěr komparace se pokusím zhodnotit a zdůvodnit co by pro Českou republiku znamenalo vydat se směrem k represivnímu či reglementačnímu přístupu a navrhnout jakým směrem by se Česká republika měla vydat.

Dané téma jsem zvolila kvůli aktuálnosti této problematiky, jelikož v roce 2019 předložila Česká pirátská strana návrh na vypovězení Úmluvou o potlačování obchodování s lidmi a využívání prostituce druhých osob. Vypovězením této úmluvy by mohla Česká republika přistoupit k legalizaci prostituce.

Cílem mé práce bude komparace vybraných přístupů států a zjištění, který z přístupů států přináší státu největší ekonomický prospěch. Dalším cílem je také zjištění, která právní úprava by měla být zvolena v českém právním řádu.

Teoretická část

1 Přístupy k regulaci prostituce

Názor na problematiku prostituce se v každé zemi liší. Záleží na společnosti a na jejím historickém vývoji či na síle náboženství dané země. To se poté odráží v tom, jaký přístup daná země uplatňuje v oblasti prostituce. Na pomyslné škále se pohybujeme od úplného zákazu prostituce, přes ilegalitu k legalizaci či ke stavu, který máme v naší republice, kdy právní úprava neexistuje. V členských zemích Evropské unie můžeme rozlišit tedy tři základní modely přístupu k prostituci, a to aboliční přístup, represivní přístup a reglementační přístup.¹

Samotný pojem prostituce vychází z latinského slovesa *prostituere*, který znamená nabízet se, zaprodávat se, veřejně se vystavovat.² Ve své práci používám vymezení prostituce jako poskytnutí sexuálních služeb za úplatu. Osoby poskytující sexuální služby, sexuální pracovníci či prostitutky jsou tedy v mé bakalářské práci vymezení jako osoby, které ať už jako zaměstnanci či osoby samostatně výdělečně činné směřují poskytování sexuálních služeb za úplatek.

1.1 Aboliční přístup

Pokud země uplatňuje aboliční přístup znamená to, že stát prostituci nereguluje, nezakazuje a ani samotnou prostituci netrestá, a to jak prostituci vnitřní, tak venkovní. Stát prostituci toleruje a nezasahuje do její existence.³ Prostituce prováděná dospělými

¹ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

² EDLUND, Lena & Evelyn, KORN. A Theory of Prostitution. *Journal of Political Economy*, 2002, roč. 110, č. 1, s. 181.

³ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

osobami není trestná, avšak jednání s ní spojená, jako například kuplířství, šíření pohlavních nemocí, násilná trestná činnost či daňové úniky trestná jsou.⁴

Tento přístup je založen na svobodném obchodu. To znamená, že výměna sexuálních služeb za úplatu je sice umožněna, avšak stát odmítá poskytnout právní záruky takovému obchodu z toho důvodu, že tato smlouva je v rozporu s dobrými mravy.⁵ Kvůli neposkytnutí záruk státem jsou poté osoby provádějící prostituci vystaveny většímu riziku, jakým je například obchodování s lidmi.⁶

Aboliční přístup je uplatňován například v České republice, Polsku, Slovensku, Španělsku či Slovinsku.⁷

1.2 Represivní přístup

Represivní přístup je opakem přístupu aboličního. Stát zasahuje do existence prostituce v tom smyslu, že prostituci zakazuje a trestá. Tento model se uplatňuje například ve Švédském království. Ve Švédském království není penalizována osoba vykonávající prostituci, avšak její klienti. Švédské království je první země, která tento přístup zavedla, a proto je často represivní přístup označován jako takzvaný „švédský model“.⁸ Avšak v represivním přístupu může stát trestat také osoby vykonávající prostituci, nikoli pouze jejich klienty.⁹

⁴ GRIVNA, Tomáš a kol. *Právní slovník*. 3. rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1

⁵ DANNA, Daniela. Report on prostitution laws in the European Union. *Lastradainternational.org* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf>

⁶ Tamtéž.

⁷ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁸ DANNA, Daniela. Report on prostitution laws in the European Union. *Lastradainternational.org* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf>

⁹ Tamtéž.

Tento přístup je například uplatňován v již zmíněném Švédském království, Irsku, Rumunsku, či Litvě.¹⁰

1.3 Reglementační přístup

Reglementační neboli regulační přístup státu usměrňuje prostituci pomocí zákonné úpravy. To znamená, že tento přístup jako jediný pohlíží na prostituci jako na legální činnost. Stát kontroluje a reguluje jak vnitřní, tak venkovní prostituci, která není nezákonná, pokud osoby provádějící prostituci dodržují veškerou zákonnou úpravu.¹¹

V České republice se za poslední roky projednávaly možné kroky, které by vedly k přechodu z aboličního přístupu na regulační. Za vzor či inspiraci, jak by nová legislativa upravující problematiku prostituce měla vypadat, si může Česká republika vzít například Spolkovou republiku Německo, která upravuje prostituci jak v oblasti veřejného práva (fiskální a trestně právní ustanovení), tak v oblasti soukromého práva (pracovní právní a občanské právo). Tento přístup totiž pohlíží na prostituci jako na legitimní formu výdělečné činnosti či podnikání a chrání tak práva osob, které ji vykonávají, stejně jako práva ostatních výdělečně činných osob.¹²

Další zemí, která uplatňuje tento typ přístupu je například Nizozemské království nebo Rakouská republika.¹³

¹⁰ DANNA, Daniela. Report on prostitution laws in the European Union. *Lastradainternational.org* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf>

¹¹ Tamtéž.

¹² Jak v regulaci prostituce v ČR (27.1.2005). *Skaloud.net* [online]. 2005 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://www.skaloud.net/clanky/stanoviska/tridena-stanoviska/bezpecnost/jak-v-regulaci-prostituce-v-cr-27-1-2005/>

¹³ DANNA, Daniela. Report on prostitution laws in the European Union. *Lastradainternational.org* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf>

2 Argumenty pro a proti legalizaci prostituce

Velmi bohatým tématem na diskuzi je problematika prostituce. Legalizovat či trestat? Proč legalizovat společensky nemravný jev? Co může tato případná legalizace přinést či naopak, jaké mohou být vedlejší dopady této legalizace? Příznivci legalizace prostituce se na tuto problematiku zaměřují spíše z pohledu ekonomického. Poukazují na dobrovolnou směnu mezi dvěma stranami a snaží se najít optimální nastavení jak pro osoby poskytující sexuální služby, tak pro státní rozpočet. Zatímco odpůrci vnímají prostituci jako společensky nežádoucí jev, který nejen že je nemorální, ale také podporuje vykořisťování a obchodování s lidmi, což je nepřijatelné a je potřeba proti tomu bojovat.

2.1 Argumenty pro legalizaci prostituce

První důvod, proč legalizovat prostituci, vychází z liberální etické teorie. Dokud je prostituce prováděná dobrovolně, je v zásadě neškodná. Pokud obě strany souhlasí s nákupem a prodejem (sexuálních služeb), tak zde není žádný rozdíl oproti nákupu a prodeji jakékoliv jiné služby či komodity. Jelikož obě strany vstoupily do této směny dobrovolně, obě z ní profitují.¹⁴ Je možné, že po uskutečnění směny dojde k tomu, že si zákazník řekne, že cena za danou službu byla například příliš vysoká nebo, že si osoba poskytující služby uvědomí, že daná platba za vykonanou službu pro ni nebyla dostačující. Avšak důležité je to, že tyto „zhodnocení“ proběhly až po směně, která se uskutečnila dobrovolně. Pokud by totiž jedna či druhá strana se směnou za daných podmínek nesouhlasila, tato směna by se neuskutečnila.¹⁵

¹⁴ NELSON, Jonathan. Sex and the Law: An Economic Analysis of Prostitution Legalization and Sex Trafficking Enforcement. *Academia.edu* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.academia.edu/20267404/Sex_and_the_Law_An_Economic_Analysis_of_Prostitution_Legalization_and_Sex_Trafficking_Enforcement

¹⁵ BLOCK, Walter. Obhajoba neobhajitelného: Prostitutka. *Justice.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.mises.cz/?action=clanky&ID=obhajoba-neobhajitelneho-prostitutka-342.aspx>

Ekonom Walter Block zastává názor, že dokud osoba poskytující sexuální služby vykonává tuto profesi dobrovolně, mělo by jí být umožněno si touto cestou vydělat na své živobytí, tak jako každému jinému pracujícímu.¹⁶

Druhý důvod je ekonomický. Tak jako jiné prohibice i kriminalizace prostituce sebou nese nezamýšlené vedlejší účinky. Zákaz prostituce nezajistí její vymizení, naopak, osoby poskytující sexuální služby pracují na tzv. černém trhu. Pracovat v ilegalitě může být pro sexuální pracovníky velmi nebezpečné. A to z toho důvodu, že ani klient ani sexuální pracovník se nemohou legálně bránit v případě, že dojde například k násilí či podvodu.¹⁷ Z toho důvodu by stát měl legalizovat prostituci a vytyčit jasná pravidla pro tento druh poskytování služby za úplatu. Zajistí tím tak bezpečné prostředí pro sexuální pracovníky a jejich klienty. Při nastavení jasných pravidel může stát docílit i větší transparentnosti sexuálního průmyslu. Pokud prostituci regulovat nebude nebo jí přímo zakáže, docílí pouze toho, že přijde o jakoukoliv možnost kontroly tohoto průmyslu.¹⁸

2.2 Argumenty proti legalizaci prostituce

Odpůrci legalizace prostituce nejčastěji poukazují na to, že v zemích, které prostituci regulují nedošlo k vymýcení organizovaného zločinu či zastavení prostituce provozované na černém trhu. Poukazují také na to, že s prostitucí by se mělo bojovat i přesto, že není reálné celkově prostituci vymýtit. Prostituce je nežádoucím jevem pro celou společnost, a tak by se stát měl alespoň pokusit tento nežádoucí jev co nejvíce omezit všemi prostředky, které má k dispozici.¹⁹

¹⁶ NELSON, Jonathan. Sex and the Law: An Economic Analysis of Prostitution Legalization and Sex Trafficking Enforcement. *Academia.edu* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.academia.edu/20267404/Sex_and_the_Law_An_Economic_Analysis_of_Prostitution_Legalization_and_Sex_Trafficking_Enforcement

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Čtrnácti deník: LEGALIZACE PROSTITUCE. *CEVRO* [online]. 2010 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/217408/224483_D_cs_14denik_2010_16.pdf

¹⁹ Tamtéž.

Podle zprávy Evropského parlamentu bylo zjištěno, že v zemích, které regulují prostituci, může vzniknout masivní nárůst prostituce migrantů, který může nepřímo podporovat rozšiřování nelegálního trhu v sexuálním průmyslu.²⁰ Studie *Does Legalized Prostitution Increase Human Trafficking*, která zkoumala data 150 zemí zjistila, že ve státech, kde je prostituce legální se obchodování s lidmi vyskytuje ve větší míře.²¹ Podobná analýza z roku 2013 potvrdila, že obchodování se sexem je nejrozšířenější v zemích, které prostituci legalizovaly.²² Zhodnocením empirických důkazů týkajících se nizozemské legalizace prostituce bylo zjištěno, že mnoho osob poskytujících sexuální služby spoléhá na anonymitu a platbu v hotovosti, což dokazuje, že legalizovaný trh s prostitucí funguje na podobné bázi jako trh s nelegální prací.²³

Řešením boje s prostitucí je pro některé odpůrce takzvaný Švédský model. Švédské království dosáhlo díky uplatňování represivního přístupu k prostituci snížení pouliční prostituce o polovinu. Tento pokles zaznamenala analýza, která byla zaměřena na období od roku 1999 do roku 2008. Toto období bylo vybráno z toho důvodu, že roku 1998 byl schválen zákon č. 408²⁴, který zakazuje nákup sexuálních služeb. V účinnost vešel 1. 1. 1999.²⁵

²⁰ Policy Department C CITIZEN'S RIGHTS AND CONSTITUTIONAL AFFAIRS: NATIONAL LEGISLATION ON PROSTITUTION AND THE TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN. *News European Parliament* [online]. 2005 [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2005/360488/IPOL-JOIN_ET\(2005\)360488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2005/360488/IPOL-JOIN_ET(2005)360488_EN.pdf)

²¹ Does Legalized Prostitution Increase Human Trafficking? *Science Direct* [online]. 2013 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305750X12001453>

²² JAKOBSSON, Niklas a Andreas KOTSADAM. The Law and Economics of International Sex Slavery: Prostitution Laws and Trafficking for Sexual Exploitation. *University of Gothenburg* [online]. 2010 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/22825/4/gupea_2077_22825_4.pdf

²³ Why Prostitution Shouldn't Be Legal: Evidence For Holding Buyers Accountable. *Demand Abolition* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.demandabolition.org/research/evidence-against-legalizing-prostitution/>

²⁴ Regeringskansliets rättsdatabaser innehåller lagar, förordningar, kommittédirektiv och kommittéregistret. *Regeringskansliets rättsdatabaser* [online]. 2005 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1998:408>

²⁵ Selected extracts of the Swedish government report SOU 2010:49:: "The Ban against the Purchase of Sexual Services. An evaluation 1999-200." *Ec.europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/anti->

V roce 2014 přijal Evropský Parlament nezávazné usnesení, ve kterém vyzývá členské státy, aby přehodnotily svou současnou politiku v oblasti prostituce. Evropský Parlament prosazuje Švédský model, který kriminalizuje nákup sexu a zároveň dekriminlizuje osoby poskytující sexuální služby. Usnesení bylo schváleno 343 hlasy, hlasů proti tomuto usnesení bylo 139 a 105 se zdrželo hlasování.

Usnesení Evropského Parlament vyzývá členské státy také k tomu, aby se pokusily snížit poptávku po prostituci tím, že potrestají klienty, nikoli prostitutky. Je kladen důraz také na to, že prostituce porušuje lidskou důstojnost a lidská práva, ať už je nucená nebo dobrovolná. Členské státy by měly podle Evropského Parlamentu přijít se strategií odchodu a alternativní zdroje příjmů pro ženy, které chtějí prostituci opustit. Usnesení také zmiňuje, že nákup sexuálních služeb od sexuálních pracovníků mladších 21 let by měl být trestným činem v celé Evropské Unii.²⁶

trafficking/sites/antitrafficking/files/the_ban_against_the_purchase_of_sexual_services._an_evaluation_1999-2008_1.pdf

²⁶ Punish the client, not the prostitute. *News European Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20140221IPR36644/punish-the-client-not-the-prostitute>

3 Modely

Jak jsem již konstatovala v první kapitole, máme tři přístupy státu k regulaci prostituce. Na následující mapě můžeme vidět přístupy jednotlivých evropských zemích.²⁷

Obrázek č. 1: Mapa států podle uplatňující politiky v oblasti prostituce

Zdroj:²⁸

²⁷ Prostitution law. *Wikipedia: The free Encyclopedia* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_law

²⁸ MARIAN, Jakub. Prostitution laws in Europe. *Jakubmarian.com* [online]. 2017 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://jakubmarian.com/prostitution-laws-in-europe/>

3.1 Česká republika

Jak jsem již zmínila v první kapitole, Česká republika uplatňuje přístup aboliční. Je tomu tak od roku 1922, kdy vláda přijala zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí. Tím došlo ke změně přístupu státu k problematice prostituce, jelikož do té doby byl uplatňován přístup reglementační, který jsme společně s právní úpravou převzali z rakousko-uherských norem.²⁹

Aktuální právní úprava tedy prostituci samotnou neupravuje, avšak činnosti s ní spojené ano. V roce 2005 vláda nechala vypracovat vládní návrh zákona, který definoval prostituci jako „...úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud přitom dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou, která tyto služby poskytuje, a osobou, která jich využívá.“³⁰ Poskytování těchto služeb je tedy legální, avšak kuplířství, které je upraveno v trestním zákoně č. 40/2009 Sb., § 189 odst. 1, a zní „Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“³¹ je již trestný čin. Jako další činnost spojená s provozováním prostituce, která je v právní úpravě se týká zřizování nevěstinců. To je zakázáno již od přijetí dosavadního zákona č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí § 14.³²

Poskytování sexuálních služeb v české republice je možné omezit či zakázat pomocí obecních vyhlášek. Vláda totiž zařadila do zákona o obcích § 10 odstavec a, který „... může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci

²⁹ Poslanecká sněmovna: Parlament ČR [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=40>

³⁰ Prostituce - Prostituční scéna. Mvcr.cz: Ministerstvo vnitra ČR [online]. ©2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prostituce-prostitutni-scena.aspx>

³¹ Trestní zákoník ČÁST DRUHÁ HLAVA III§ 189: Kuplířství. Zakony.centrum.cz [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-3-paragraf-189>

³² Prostituce a obecně závazné vyhlášky obcí. Mvcr.cz: Ministerstvo vnitra ČR [online]. ©2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prostituce-a-obecne-zavazne-vyhlascky-obci.aspx>

nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány.“³³ Podle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích, může být při porušení této vyhlášky uložena pokuta až ve výši 30 000 Kč.³⁴

3.1.1 Vývoj legislativy

Při vzniku první Československé republiky jsme spolu s dalšími zákony přijali i zákony týkající se problematiky prostituce. Rakousko-uherská monarchie uplatňovala v oblasti prostituce reglementační přístup. Roku 1852 bylo řešení prostituce a její regulace v rukách obcí, které tuto kompetenci získaly díky novému trestnímu zákoníku.³⁵ Zákon č. 89 z roku 1885, nazýván Tulácký zákon, umožnil existenci nevěstinců. Tyto veřejné domy podléhaly pravidelným policejním i finančním kontrolám.³⁶ Tulácký zákon také určoval okruh pohostinství, ve kterých je možné prostituci provozovat. Prostituce mimo určená místa byla zakázána.³⁷ A to až do roku 1918 kvůli případnému pohoršování společenského mínění.³⁸

Po vzniku první Československé republiky přišla změna legislativy i v oblasti prostituce. Vláda přistoupila k represivnějšímu způsobu potírání prostituce jakožto odpověď na zvýšený počet sociálních problémů jako byla například rozvodovost či zvýšený výskyt pohlavních nemocí. V tomto ohledu vláda chtěla v první řadě docílit

³³ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi* [online]. 2000 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

³⁴ Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon České národní rady o přestupcích. *Zákony pro lidi* [online]. 1990 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>

³⁵ Národní digitální knihovna pro studenty VŠ: Určeno pro pedagogy a vědecké pracovníky institucí na úrovni vysokých škol a jejich studenty. *Kramerijs-vš.nkp.cz* [online]. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://kramerijs-vš.nkp.cz/podminky-zpristupneni?page=uuid:34276020-9cbb-11e3-a880-5ef3fc9ae867>

³⁶ Tamtéž.

³⁷ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y

³⁸ Tamtéž.

jisté prevence v oblasti zdraví, nikoli regulace prostituce. Vláda tedy roku 1922 přijala nový zákon č. 241 o potírání pohlavních nemocí.³⁹ Tento zákon byl prvním aboličním zákonem přijatým ve střední Evropě.⁴⁰

První oddíl zákona č. 241 o potírání pohlavních nemocí, například určoval kdy je občan povinen podstoupit lékařskou prohlídku či případné léčení. Dále také stanovil, jak má státní správa postupovat v oblasti osvěty o pohlavním životě. Tento zákon také poukazuje na nebezpečí prostituce mezi mladistvými.⁴¹

Druhý oddíl tohoto zákona přinesl ve svém § 13 a § 14 zásadnější změny. Nově byla zrušena všechna reglementační opatření týkající se prostituce a to podle § 13. Podle § 14 byl také zaveden zákaz zřizování a udržování nevěstinců jehož porušení mělo být trestáno podle trestního zákona o kuplířství. Kvůli tomuto paragrafu již nebylo jasné, kde může být prostituce vykonávána legálně, jelikož do doby, než byl tento zákon přijat bylo možné legálně vykonávat prostituci pouze ve veřejných domech. Pouliční prostituce byla kriminalizována. Tento druhý oddíl je zakotven v naší legislativě dodnes.⁴²

Zákon také uložil (podle § 15) státní správě zříditi ústavy, které by sloužily jako dočasný azyl a také jako příležitost k nápravě pro osoby poskytující sexuální služby.⁴³

Dalším vývojem legislativy byly mezinárodní úmluvy. Československá republika přistoupila k mezinárodním úmluvám o potírání obchodu se ženami a dětmi.

³⁹ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴⁰ Národní digitální knihovna pro studenty VŠ: Určeno pro pedagogy a vědecké pracovníky institucí na úrovni vysokých škol a jejich studenty. *Kramerius-vs.nkp.cz* [online]. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/podminky-zpristupneni?page=uuid:34276020-9cbb-11e3-a880-5ef3fc9ae867>

⁴¹ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴² Tamtéž.

⁴³ Tamtéž.

Jako první podepsala Pařížské úmluvy, o potlačení obchodu s děvčaty, z roku 1904 a z roku 1910. Tyto úmluvy se promítly ve vyhlášce č. 160/1922 Sb. Dále následovala Ženevská úmluva o potírání obchodu s ženami a dětmi v roce 1921, promítnuta ve vyhlášce č.123/1924 Sb., a úmluva o potírání obchodu s dospělými ženami v roce 1933, doplněna Protokolem podepsaným roku 1947 v Lake Succes (vyhláška č. 32/1936 Sb.).⁴⁴ Tyto úmluvy měly především za cíl zavázat zúčastněné strany k přijetí opatření dohlížejících, aby na místech, kde byla prostituce vykonávána nebyly ženy drženy proti své vůli.⁴⁵

Po tzv. vítězném únoru roku 1948 přišly v Československu nové legislativní změny. Nový trestní zákon č. 86 z roku 1950 a trestní zákon správní č. 88 z roku 1950 zrušily veškerá prvorepubliková ustanovení, která se týkala trestního práva soudního a správního. Avšak druhý oddíl zákona č. 241 z roku 1922 zrušen nebyl. Nově však hrozilo uložení trestu odnětí svobody při provozování nelegální prostituce, a to až na dva týdny. Tato doba se poté prodloužila až na tři měsíce díky novele z roku 1957. Jako další trestný čin spojený s prostitucí bylo takzvané příživnictví, a to podle trestního zákona č. 140 z roku 1961 § 203.⁴⁶ Jako příživník byl definován ten „*kdo se soustavně vyhýbá poctivé práci a opatřuje si prostředky k obživě prostitucí, hazardní hrou nebo jiným nekalým způsobem*“. Za tento trestný čin byla již sazba odnětí svobody vyšší, a to až na dva roky. Kuplířství bylo dle § 204, téhož zákona, trestáno odnětím svobody na jeden rok až pět let, a to jak pro toho „*kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce*“, tak pro toho „*kdo kořistí z prostituce provozované jiným*“.⁴⁷

⁴⁴ Mnohostranné smlouvy Přehled mnohostranných úmluv ve věcech občanskoprávních a úmluv souvisejících. *Justice.cz* [online]. ©2017 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/mnohostranne-smlouvy?clanek=mnohostranne-vztahy>

⁴⁵ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ TRESTNÍ ZÁKON ze dne 29. listopadu 1961 Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně: ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST HLAVA PRVNÍ ÚČEL ZÁKONA. *Penal Code as amended - English.doc* [online]. 1961 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 přišlo opět období změn, kvůli nově nastupující demokracii. Změna trestního zákona č. 140 z roku 1961 přinesla zrušení ustanovení týkajících se povinnosti pracovat a s nimi byl vypuštěn i paragraf týkající se příživnictví. Prostituce se po roce 1989 velmi rozmohla, tak jako organizovaný zločin, a tak byly státní subjekty přiměny k zaměření se na tyto oblasti, i když s nimi doposud neměly mnoho zkušeností. Zároveň byly uskutečněny mnohé informační kampaně zaměřující se na nebezpečí související s prostitucí jako je například obchodování s lidmi nebo rozšiřování pohlavních nemocí. Tyto kampaně však nesplnily svůj účel, a to z toho důvodu, že jejich distribuce nebyla dostatečně zajištěna. V roce 1993 byl vypracován *Program sociální prevence a prevence kriminality*, který měl za cíl vyjádření jasného postoje státu k negativním společenským jevům a návrh řešení této problematiky, na který navázalo Ministerstvo zdravotnictví se svým *Rozborem situace v oblasti potírání pohlavních chorob a boje s prostitucí, kuplířstvím a obchodování s ženami a dětmi*.⁴⁸ Na základě těchto dokumentů byl vypracován návrh zákona o některých opatřeních k regulaci prostituce. Avšak tento návrh byl usnesením č. 644 z roku 1994 zamítnut. Nadále ustanovení uložilo vypracovat návrh novely zákona České národní rady č. 367 z roku 1990, o obcích (obecní zřízení), který měl upravit pravomoci obcí v oblasti prostituce. Tento návrh měl být vypracován ministrem spravedlnosti ve spolupráci s ministrem vnitra a místopředsedou vlády.⁴⁹

Od 1. 1. 1993 patří Česká republika (Československá republika od roku 1958) mezi státy, které ratifikovaly *Úmluvu o potlačování obchodování s lidmi a využívání*

https://www.opcw.org/sites/default/files/documents/LAO/article_VII/legislation_database/CZ_140-1961Col-Penal%20Code%20as%20amended%20-%20English.pdf

⁴⁸ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴⁹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY - USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 16. listopadu 1994 č. 644: k návrhu zákona o některých opatřeních k regulaci prostituce [online]. 1994 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/5B8BCC6DC1F1A8DEC12571B6006C3EED

prostitute druhých osob z roku 1949. Smluvní strany jsou podle této úmluvy zavázány k represivnímu postoji vůči osobám, které obstarávají, svádí jinou osobu za účelem prostituce, a to i se souhlasem této osoby. Státy by měly také zaujmout represivní přístup vůči osobám, které provozují nevěstince či poskytují jakékoliv jiné místo za účelem prostituce druhých osob. Tato úmluva je klíčová pro jakýkoliv další vývoj české legislativy v oblasti prostituce. Pokud se Česká republika bude chtít vydat směrem regulace prostituce, jako například Rakouská republika, tak bude muset nejdříve tuto úmluvu vypovědět.⁵⁰

Závěrem se tedy dá říct, že Česká republika prošla rozsáhlým vývojem legislativy týkající se prostituce. Začala reglementačním přístupem uplatňovaným za Rakousko-Uherska. Prostituce byla regulována a podléhala pravidelným kontrolám. Nevěstince byly povoleny. První republika přešla k aboličnímu přístupu, a to jako první země ve střední Evropě. Stát již prostituci nereguloval a nevěstince byly zrušeny. Tato právní úprava byla poté změněna až po 34 letech, v roce 1956, kdy byl zaveden paragraf, který kriminalizoval příživnictví. Poslední změna přišla v roce 1990, kdy byl tento paragraf spolu s povinností pracovat zrušen.

3.1.2 Současná právní úprava a vývoj de lege ferenda

V roce 1999 byl Ministerstvem vnitra vypracován věcný záměr zákona o regulaci prostituce. Záměr byl vypracován na základě *Rozboru problému souvisejících s prostitucí a vymezení podmínek jejich systémového řešení* (schválený usnesením vlády č. 331 v roce 1999) a *Návrhu opatření k řešení problému souvisejících s prostitucí* (schválený usnesením vlády č. 1145 v roce 2000). Tento věcný záměr zákona byl schválen usnesením vlády č. 387 v roce 2004. Při jeho schválení vláda uložila ministrovi vnitra vypracovat návrh zákona o regulaci prostituce, a to se stanovenou lhůtou do 29. 4. 2005. Předložený návrh zákona schválen

⁵⁰ TETOUROVÁ, Eva. Odpověď na dotaz: Možnosti postihu prostituce a činností s ní souvisejících v České republice. *Parlament České republiky: kancelář Poslanecké sněmovny* [online]. 2011 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/studie-pi.pdf>

nebyl, z toho důvodu, že byl v rozporu s Úmluvou o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob (ke které jsme se připojili roku 1958 jako Československá republika, v roce 1993 jako Česká republika). V roce 2006 byl předložen návrh na vypovězení této úmluvy, avšak Poslanecká sněmovna vypovězení zamítla.⁵¹

Vládní návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2005

Tento vládní návrh obsahuje celkem 30 paragrafů, kterými se snaží navrhnout řešení neuspokojivého stavu, který v té době na „prostituční scéně“ existoval, a který nebyl (a není) možný účinně skrze stávající právní úpravu řešit. Cílem tohoto vládního návrhu bylo například oddělení legální prostituce od té nelegální. Minimalizovat počet osob, které jsou k prostituci nuceny násilím. Stanovení věkové hranice pro osoby, které chtějí poskytovat sexuální služby na nejméně 18 let. Stanovení konkrétních podmínek, za nichž by bylo možné prostituci vykonávat. Pravidla pro provozování prostituce na veřejně přístupných místech (v objektech) a místech k tomu určených. Stanovit podmínky, za kterých by bylo možné vykonávat prostituci jako podnikání. Omezení šíření pohlavních nemocí a jiných nakažlivých chorob skrze pravidelné kontroly. Nebo také zavést evidenci osob legálně provozujících prostituci.⁵²

S rokem 2009 přišel nový trestní zákoník (zákon č. 40 z roku 2009), který zavedl v trestněprávní úpravě prostituce novinku v podobě skutkové podstaty trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, a to podle § 190.⁵³ Podle tohoto paragrafu může tedy být potrestán každý, „*kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí*“ a to až na dva roky odnětí svobody. Potrestán může být také ten,

⁵¹ Prostituce - Prostituční scéna. *Mvcr.cz: Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/docDetail.aspx?docid=10108&docType=ART>

⁵² Tamtéž.

⁵³ TETOUROVÁ, Eva. Odpověď na dotaz: Možnosti postihu prostituce a činností s ní souvisejících v České republice. *Parlament České republiky: kancelář Poslanecké sněmovny* [online]. 2011 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/studie-pi.pdf>

kdo organizuje, střeží nebo jakýmkoliv jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v těchto místech pod hrozbou odnětí svobody až na tři roky, zákazem činnosti nebo propadnutím věci (objektu).⁵⁴

Mezi další činy spojené s prostitucí, které jsou považovány za trestný čin patří:

- Ustanovení § 189 trestního zákoníku - kuplířství
- Ustanovení § 152 trestního zákoníku - šíření nakažlivé lidské nemoci
- Ustanovení § 155 trestního zákoníku - ohrožení pohlavní nemocí
- Ustanovení § 168 trestního zákoníku - obchodování s lidmi
- Ustanovení § 170 trestního zákoníku - zbavení osobní svobody
- Ustanovení § 171 trestního zákoníku - omezování svobody
- Ustanovení § 172 trestního zákoníku - zavlčení
- Ustanovení § 175 trestního zákoníku - vydírání
- Ustanovení § 185 trestního zákoníku - znásilnění
- Ustanovení § 186 trestního zákoníku - sexuální nátlak
- Ustanovení § 186 trestního zákoníku - pohlavní zneužití
- Ustanovení § 201 trestního zákoníku - ohrožování výchovy dítěte

V roce 2010 nechala Rada hlavního města Prahy vypracovat nový návrh zákona o regulaci prostituce. Tento návrh vycházel z velké části z návrhu z roku 2005. Prostituce měla být podle tohoto zákona legálním podnikáním upravovaným obchodním zákoníkem se všemi právy i povinnostmi vztahujícími se na osobu podnikatele. Podle tohoto návrhu by bylo zakázáno provozovat a využívat sexuálních služeb na veřejných místech. Veřejné domy (nevěstince) by byly legální po splnění daných podmínek. Osoba, která by chtěla poskytovat sexuální služby, by se registrovala na obecním úřadě, v jehož správním obvodu by byla prostituce vykonávána. Povolení by jí bylo vystaveno po splnění podmínek (jako je například

⁵⁴ Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník. *Zákony pro lidi* [online]. 2009 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

věk, způsobilost k právním úkonům atd.) a doložení daných dokumentů (lékařský posudek, který nesmí být starší než jeden měsíc, doklad o pojištění, nebo například vízum, pokud se nejedná o občana České republiky). Co se týče hospodářského dopadu tohoto návrhu, tak podle důvodové zprávy by zákon nekladl nároky na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty. Předpokládalo se, že se mohou zvýšit administrativní náklady na úrovni obcí třetího typu, a to kvůli nákladům na řízení a vydávání průkazu. Tyto náklady by poté měly být hrazeny z příspěvku a výkon státní správy a z výnosů ze správních poplatků.⁵⁵

Tento návrh zákona nakonec nebyl parlamentu předložen.⁵⁶ V roce 2013 přišlo zastupitelstvo hlavního města Prahy s novým návrhem zákona o regulaci prostituce. Tento návrh obsahoval nové soukromoprávní ustanovení s názvem *Některá ustanovení o smlouvě*. Tato pátá hlava návrhu zákona se skládala z pěti paragrafů týkajících se podoby uzavření smlouvy mezi osobou poskytující sexuální služby a jejím klientem nebo například způsoby jakými je možné od smlouvy odstoupit. Co se týče hospodářského dopadu, tak tento návrh již sebou nesl jisté dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Jako nákladové položky byly zmíněny administrativní náklady na úrovni obcí s rozšířenou působností (tak jako u předešlého návrhu), nově však přibyl zřízení a provoz registru v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu, který měl představovat informační systém, v němž se evidují veškeré údaje o osobách, kterým bylo uděleno povolení poskytovat sexuální služby. Hodnota zřízení tohoto systému byla vyčíslena na 3 mil. Kč a jeho údržba, správa a provoz na 250 tis. Kč za rok. Výnos pak měly zajistit příjmy ze správních poplatků, které se řadí mezi příjem obce, která je vybrala. Dále pak příjmy z poplatků dle zákona o místních poplatcích

⁵⁵ Praha připravila návrh zákona o regulaci prostituce. *Praha.eu* [online]. 2010 [cit. 2020-03-20].

Dostupné z:

http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/praha_pripravil_a_navrh_zakona_o_regulaci_1.html

⁵⁶ HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ. Co s prostitucí? Veřejné politiky a práva osob v prostituci. *Is.muni.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z:

https://is.muni.cz/el/1423/podzim2016/GEN105/um/Havelkova_-_Co_s_prostituci_-_Kapitola_4_-_Ceska_pravni_uprava_prostituce.pdf

za provozování veřejných domů (nevěstinců) a poplatků s provozem spojených. Další výnosy pak měly zajistit příjmy z pokut za přestupky a správní delikty nebo platby zdravotního a sociálního pojištění ze strany podnikajících osob. Jako poslední výnosovou položkou by pak byly daně z příjmu. Podle důvodové zprávy by tak státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty nebyly deficitní, nýbrž naopak, obohacen by mohl být nejen státní rozpočet, avšak i obecní rozpočty.⁵⁷

Tento návrh již byl Poslanecké sněmovně předložen, ale jeho schválení neprošlo. Podle ustanovení č. 589 z roku 2013 tento návrh nebyl přijat z několika důvodů. Prvním důvodem bylo to, že koncepce nabytí účinnosti zákona je v rozporu s požadavkem určitosti a provázanosti právního řádu (zákon měl být účinný ode dne, kdy by byla vypovězena *Úmluva o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob*). Objevila se i výtky, která se týkala diskuze k této problematice. Podle usnesení nedošlo k dostatečné diskuzi politické, společenské ani odborné. Jedním z důvodů bylo také to, že předkladatel návrhu uváděl, že vycházel z návrhu zákona zpracovaného Ministerstvem vnitra v roce 2005, avšak při vypracování nového návrhu došlo k podstatnému přepracování a doplnění celé řady ustanovení. Podle vlády v tomto směru nedošlo ke zkvalitnění navrhované úpravy, právě naopak, kvůli větší obsáhlosti a větší podrobnosti návrhu došlo k řadě vnitřních rozporů, nepřesností a nejasností, které by mohly způsobit zásadní komplikace při interpelaci těchto ustanovení. V poslední řadě se právě ustanovení věnovalo nedostatkům a rozporům navrhovaného zákona.⁵⁸

V roce 2019 přišla Pirátská strana s tezí regulace prostituce, která by mohla vést k příjmům do státního rozpočtu ve výši 1 miliardy Kč. Tato částka byla odůvodněna

⁵⁷ Sněmovní tisk 1108/0, část č. 1/4 N.z. o regulaci prostituce. *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 2013 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=1108&CT1=0#prilohy>

⁵⁸ Stanovisko: vlády k návrhu zákona o regulaci prostituce a o změně některých zákonů (zákon o regulaci prostituce) (sněmovní tisk č. 1108). *Vláda České republiky* [online]. 2013 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9ALA4GFK>

výdělkem státní kasy Maďarské republiky. Cílem Pirátské strany je omezení šedé ekonomiky, trestné činnosti a zdravotních rizik. Prvním krokem by mělo být vypovězení úmluvy, která znemožňuje změnu legislativy, a která už dvakrát znemožnila přijetí zákona o regulaci prostituce. Nový návrh zákona by měl také usnadnit začlenění osob poskytující sexuální služby do společnosti a omezit stigma, která jsou s touto profesí spojena. Pokud Poslanecká sněmovna návrh usnesení přijme, vláda do roka předloží návrh na vypovězení Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a Ministerstvo vnitra vypracuje zákon o regulaci prostituce. Na návrhu žádoucí podoby regulace prostituce se podílejí i neziskové organizace, které se touto problematikou zabývají. Mezi ně patří například Rozkoš bez rizika, Ulice Plzeň a další.⁵⁹

3.1.3 Důsledky represivních obecních vyhlášek

Kvůli absenci legislativy v oblasti prostituce využívají některé obce možnosti omezení prostituce prostřednictvím obecně závazné vyhlášky § 10 písm. a) zákona č. 128 z roku 2000 o obcích. Podle této vyhlášky může obec „*ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány.*“ Za porušení této vyhlášky lze uložit pokutu do výše až 30 000 Kč, a to podle §46 Zákona o přestupcích (zákon č. 334 z roku 2002).⁶⁰ Problém, který vystává s obecně závaznými vyhláškami, je ten, že některé obce pomocí těchto vyhlášek zakázaly prostituci na svém území celoplošně a nespécifikovaly místa,

⁵⁹ MICHÁLEK, Jakub. Piráti chtějí regulovat prostituci. *Pirátská strana* [online]. 2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-chteji-regulovat-prostituci.html>

⁶⁰ Úplné znění č. 334/2002 Sb. Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jak vyplývá z pozdějších změn. *Zákony pro lidi* [online]. 2002 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-334>

kde může docházet k legálnímu poskytování sexuálních služeb. Ministerstvo vnitra proto nechalo vypracovat vzorové vyhlášky o regulaci prostituce.⁶¹ V roce 2007 došlo k zásadní změně, a to z toho důvodu, že Ústavní soud přijal náleží Pl. ÚS 69/04. Tento náleží rozhodl ve věci obecně závazné vyhlášky k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku města Ústí nad Labem, že § 10 písm. a) zákona o obcích umožňuje obci zakázat prostituci na všech veřejných prostranstvích, a to bez určení konkrétních míst, kde tato činnost může být provozována legálně.⁶²

Ke stejnému verdiktu dospěl Ústavní soud také v případě obecné vyhlášky města Plzně v náleží Pl. ÚS 10/06. V roce 2006 byl podán ministrem vnitra návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky města Plzně (vyhláška č. 17 z roku 2004, o vymezení veřejných prostranství, na nichž se zakazuje prostituce). Ústavní soud vycházel při výkladu § 10 písm. a) zákona č. 128 z roku 2000 o obcích, z teologické argumentace, podle které může obec zakázat provozování určité činnosti na kterémkoli veřejném prostranství obce, pokud tato činnost představuje potencionální zásah do chráněného statku. Podle Ústavního soudu nabízení sexuálních služeb narušuje veřejný pořádek, dobré mravy, a také mravní výchovu dětí a mládeže. Poukázal také na to, že obce nepřekračují zákonem dané působnosti, pokud se rozhodnou nabízení sexuálních služeb na svém území zakázat úplně, a to z toho důvodu, že oblast prostituce není upravena na zákonodárné úrovni.⁶³

Podle knihy „*Co s prostitutí*“ ukládané pokuty osobám, které poruší obecně závaznou vyhlášku, která zakazuje prostituci na území obcí, jsou těžce vymahatelné. Osoby, kterým je tato pokuta (ve výši až 30 tis. Kč) uložena, nejsou schopné tuto částku

⁶¹ TETOUROVÁ, Eva. Odpověď na dotaz: Možnosti postihu prostituce a činností s ní souvisejících v České republice. *Parlament České republiky: kancelář Poslanecké sněmovny* [online]. 2011 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/studie-pi.pdf>

⁶² 161/2007 Sb. N 44/44 SbNU 557 Vyhláška města Ústí nad Labem (k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku). *Nalus.usoud.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-69-04>

⁶³ 163/2007 Sb. N 47/44 SbNU 603 Vyhláška města Plzně vymežující prostranství, kde je zakázána prostituce. *Nalus.usoud.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-10-06867>

zaplatit, a tak vzniká dluh těchto osob vůči obci. V této knize je uvedeno, že například město Cheb mělo k roku 2009 pohledávku vůči osobám poskytující prostituci ve výši 1 380 000 Kč. Plzeň měla pohledávku v hodnotě milion korun českých, a to pouze za 3 roky od účinnosti vyhlášky zakazující prostituci na celém území obce (od roku 2006 do roku 2009).⁶⁴ Je tedy zřejmé, že vyhláška, která měla za cíl vytlačit osoby poskytující sexuální služby mimo území Plzně nebyla úspěšná. Osoby poskytující sexuální služby pokuty neplatí a ani sankcionování klientů těchto osob nebylo dostatečně odstrašující, jelikož i přes uložení pokuty klientům se stále prostituce ve městě objevuje a pohledávka z pokut pouze roste.⁶⁵

3.1.4 Ostatní země uplatňující aboliční přístup

Belgické království

Belgie uplatňuje přístup aboliční. Prostituce je zde tolerována, avšak některé činnosti s ní spojené jsou trestné, jako například provozování nevěstinců, nemravnost, prodej či pronájem pokoje k poskytnutí místa pro prostituci za účelem profitování.⁶⁶

V praxi se setkáváme s tím, že dochází k rozdílnému přístupu k prostituci provozované uvnitř a venku. Vnitřní prostituce je více tolerována, jelikož je méně viditelná. Navíc policejní razie jsou častěji uskutečňovány venku nežli vevnitř.⁶⁷

⁶⁴ HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ, ed. *Co s prostitucí?: veřejné politiky a práva osob v prostituci*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-149-7.

⁶⁵ Plzeňská vyhláška proti prostituci nezabírá. *Česká televize* [online]. 2008 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1434438-plzenska-vyhlaska-proti-prostituci-nezabira>

⁶⁶ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁶⁷ Tamtéž.

Dánské království

Dánské království také uplatňuje aboliční přístup. Venkovní prostituce není zakázána, vnitřní prostituce prováděná v nevěstincích již zakázána je. Avšak existuje zde výjimka pro prostituci prováděnou na apartmánu. Ta je v Dánském království tolerována.⁶⁸

Dánský model, přestože spadá pod přístup aboliční, je velice podobný přístupu regulačnímu, jelikož osoby provádějící prostituci se musí registrovat u místních daňových a celních orgánů, kvůli daňovým účelům. Zdravotní prohlídky povinné nejsou.⁶⁹

V Dánsku proběhlo mnoho diskuzí o možnosti učinit prostituci nezákonnou. Po projednání vhodnosti právních předpisů v oblasti sexuálních trestných činů v Radě pro trestní zákoník, nechala Rada vypracovat zprávu o nejúčelnějších právních předpisech týkajících se prostituce, znásilňování a dalších oblastech. Jejich závěr, co se týče možné kriminalizace prostituce byl, že by kriminalizace nepřispěla ke zlepšení podmínek pro osoby poskytující prostituci, a dokonce by případná kriminalizace mohla vést ke zhoršení podmínek, ve kterých prostitutky a prostituti pracují a žijí.⁷⁰

Finská republika

Prostituce není ve Finské republice trestným činem, ale prodej či nákup sexuálních služeb na veřejných místech je kriminalizován. Osoby poskytující sexuální služby jsou považovány především za oběti sexuálního podnikání. Podbízet

⁶⁸ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ Finnish Policy on Prostitution and Trafficking for sexual exploitation. *Eucpn* [online]. ©2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://eucpn.org/document/finnish-policy-on-prostitution-and-trafficking-for-sexual-exploitation>

se/obstarávat (kuplířství, ekonomicky těžit z prostituce jiné osoby) nebo nákup sexuálních služeb od nezletilé osoby (mladší 18 let) nebo od oběti sexuálního podnikání (obchodování s lidmi nebo obstarávání) je kriminalizováno.⁷¹ Místní obce mohou zakázat pouliční prostituci pomocí místních zákonů. Některá města ve skutečnosti přijala místní zákony, jež vyplňují mezeru, která je způsobená nedostatkem vnitrostátních právních předpisů o prostituci. Poslední vnitrostátní zákon s celostátní působností, takzvaný tulácký zákon, byl totiž zrušen roku 1986.⁷²

*„Prostituce jako zdroj obživy [...] není právně rovnocenná jiným právním povoláním, bez ohledu na skutečnost, že je formálně přijata. Je pravda, že příjmy získané prostitucí jsou zdanitelným příjmem a nároky, které jsou založeny na prostituci, jsou právně chráněny stejným způsobem jako jiné soukromé nároky. Postavení prostitutek, pokud jde o důchodové nebo pracovní právo, se však nepodobá postavení osob zaměstnaných v jiných zákonných profesích“.*⁷³ Podle finského cizineckého zákona č. 301 z roku 2004 není výslovně možné získat pracovní povolení nebo povolení k pobytu pro účely prostituce.⁷⁴

3.2 Švédské království

Švédské království patří do skupiny zemí, které uplatňují represivní přístup. Prostituce je ve Švédském království považována za nepřijatelný jev ve společnosti, proti kterému je třeba bojovat. Švédský model netrestá osoby poskytující sexuální

⁷¹ Finnish Policy on Prostitution and Trafficking for sexual exploitation. *Eucpn* [online]. ©2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://eucpn.org/document/finnish-policy-on-prostitution-and-trafficking-for-sexual-exploitation>

⁷² Finland: MEMORANDUM IN RELATION TO THE CRIMINALIZATION OF HOMELESSNESS IN HUNGARY. *Housingrightswatch.org* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: http://www.housingrightswatch.org/sites/default/files/2012-12-11_RPT_FINLAND_anti_soc_laws_en.pdf

⁷³ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁷⁴ Tamtéž.

služby, avšak trestá jejich zákazníky. Pozornost je tedy upřena na straně poptávky, nikoli na straně nabídky, jelikož Švédská vláda zastává názor, kde není žádná poptávka, není ani žádná nabídka.⁷⁵

Prostituce je ve Švédském království považována za aspekt mužského násilí na ženách a dětech. Je oficiálně uznávána jako forma vykořisťování žen a dětí a představuje významný sociální problém. Švédská vláda bojuje proti prostituci a obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání, také kvůli tomu, že tato problematika je mimo jiné ústředním bodem švédského cíle za dosažením rovnosti žen a mužů na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Rovnost žen a mužů však zůstane nedosažitelná, dokud muži budou nakupovat, prodávat a vykořisťovat ženy a děti, které poskytují sexuální služby (ať už dobrovolně či nedobrovolně).⁷⁶

Prvního ledna 1999 vešel v účinnost zákon č. 408 schválený roku 1998, který definoval koupi sexuálních služeb jako trestný čin, a to jak pro osoby, které si tuto službu zaplatí samy, tak pro osoby, kterým byla tato služba zaplacená jinou osobou.⁷⁷ Kupci (zákazníkovi) může být uložena pokuta nebo může být odsouzen k odnětí svobody až na dvanáct měsíců.⁷⁸ V legislativě není přesně specifikována výše pokuty, avšak podle článku *In Sweden Being A Prostitute Is Legal- But Paying One Isn't* by měla být pokuta až ve výši dvou měsíčních platů klienta (podle výše jeho výdělku).⁷⁹

⁷⁵ Selected extracts of the Swedish government report SOU 2010:49:: "The Ban against the Purchase of Sexual Services. An evaluation 1999-2000." *Ec.europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/the_ban_against_the_purchase_of_sexual_services._an_evaluation_1999-2008_1.pdf

⁷⁶ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁷⁷ Legislation on the purchase of sexual services. *Government Offices of Sweden* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.se/articles/2011/03/legislation-on-the-purchase-of-sexual-services/>

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ MOORE, Jina. In Sweden Being A Prostitute Is Legal — But Paying One Isn't. *BuzzFeed News* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

V souvislosti s reformou sexuálních trestných činů v roce 2005, byl zákon č. 408 z roku 1998 nahrazen novým právním předpisem týkajícím se nákupu sexuálních služeb podle zákona č. 406 z roku 2004⁸⁰, konkrétně odstavce 6 §11 trestního zákoníku.⁸¹

3.2.1 Důsledky Švédského přístupu

Studie^{82 83}, které byly provedené v průběhu posledních dvaceti let (od účinnosti zákona o zákazu nákupu sexu) naznačují úspěšnost tohoto modelu.⁸⁴

Podle analýzy, která byla vytvořena vyšetřovacím výborem švédské vlády v roce 2010, se od zákazu nákupu sexuálních služeb snížila venkovní prostituce (prostituce na ulici) o polovinu. Ostatní formy prostituce zůstaly stabilní nebo se nezvýšily více nežli v jiných státech. Studie také naznačují, že zákaz nákupu sexu je účinný i v boji proti kuplířství, a to možná více nežli zákony, které se přímo týkají kuplířství. A to z toho důvodu, že pokud je pozornost soustředěná na poptávku, tak sexuální trh se stane méně ziskové a tyto ekonomické obavy odradí kuplíře více nežli samotný strach se zákona.⁸⁵ Ze začátku po zavedení zákona se objevoval problém

<https://www.buzzfeednews.com/article/jinamoore/in-sweden-being-a-prostitute-is-legal-but-paying-one-isnt>

⁸⁰ Lag om ändring i brottsbalken – zákon o změně trestního zákona.

⁸¹ Chapter 6. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/criminal_code_chapter_6_sweden_en_1.pdf

⁸² NORWAY: THE HUMAN COST OF ‘CRUSHING’ THE MARKET: CRIMINALIZATION OF SEX WORK IN NORWAY. *Amnesty International* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur36/4034/2016/en/>

⁸³ EKBERG, Gunilla S. SWEDISH LAWS, POLICIES AND INTERVENTIONS ON PROSTITUTION AND TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS: A COMPREHENSIVE OVERVIEW. *Researchgate* [online]. 2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/321254711_SWEDISH_LAWS_POLICIES_AND_INTERVENTIONS_ON_PROSTITUTION_AND_TRAFFICKING_IN_HUMAN_BEINGS_A_COMPREHENSIVE_OVERVIEW

⁸⁴ FEIN, Luba. Has the Nordic Model worked? What does the research say? *Nordic Model now* [online]. 2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://nordicmodelnow.org/2019/12/22/has-the-nordic-model-worked-what-does-the-research-say/>

⁸⁵ Evaluation of the ban on purchase of sexual services. *Government Offices of Sweden* [online]. 2010 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z:

související s kladením obvinění. Policisté totiž neměli dostatečné vzdělání a zkušenosti s rozpoznáním obětí prostituce a nedokázali tak určit, co vše spadá do působnosti tohoto zákona, jehož porušení měli trestat. Pokud již došlo k obvinění, soudy se zdráhaly s odsouzením kupujících v případě, že klient (nebo osoba poskytující sexuální služby) popřel, že by k činu skutečně došlo.⁸⁶

Oblast, která zákonu o zákazu nákupu sexu uniká, je prostituce na internetu. Dalším negativním jevem, který se v posledních letech také objevuje, je zvýšené násilí v oblasti prostituce. Provedené analýzy však neuvádějí srovnávací údaje, které by jednoznačně potvrdily, že tento nárůst je způsoben zákazem nákupu sexuálních služeb. Objevují se zde i názory, že tento nárůst násilí je logickým výsledkem snížené poptávky, jelikož osoby poskytující sexuální služby jsou systémem nuceny přijmout klienty, které by za jiných okolností nepřijaly. A také, že strach z postihu vyháňá tyto osoby do nebezpečných lokalit, kde riskují více.⁸⁷ Kritici tak poukazují na to, že nedošlo k vymizení prostituce, nýbrž k reorganizaci trhu s prostitucí.⁸⁸

3.2.2 Ostatní státy uplatňující represivní přístup

Irská republika

V Irské republice je legální provozovat prostituci, avšak od roku 2017 je její koupě považována za trestný čin.⁸⁹ Zapojení třetí strany, kuplířství či provozování nevěstinců je v Irské republice taktéž považováno za trestný čin, a to podle § 11 zákona

<https://www.government.se/contentassets/3df7f4e9fd1f44d58ecaca06f4045b56/press-releases-20062010---beatrice-ask>

⁸⁶ 7 England: Abolitionism. *Library of Parliament* [online]. 2013 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt74

⁸⁷ FEIN, Luba. Has the Nordic Model worked? What does the research say? *Nordic Model now* [online]. 2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://nordicmodelnow.org/2019/12/22/has-the-nordic-model-worked-what-does-the-research-say/>

⁸⁸ 7 England: Abolitionism. *Library of Parliament* [online]. 2013 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt74

⁸⁹ Prostitution in the Republic of Ireland. *Wikipedia: The free Encyclopedia* [online]. 2017 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_the_Republic_of_Ireland

č. 20 o trestním soudnictví (sexuálních trestných činech) z roku 1993.⁹⁰ Kriminalizace klientů osob poskytující sexuální služby měla za cíl snížit poptávku po těchto službách. Avšak od roku 2018 měla pouze malý účinek.⁹¹

V Irské republice se vnitřní prostituce vyskytuje ve větším měřítku než venkovní. Venkovní prostituce se vyskytuje méně pravděpodobně i kvůli zákonu č. 20 o trestním soudnictví z roku 1993, který zakazuje vyžádat si nebo dovážet jinou osobu na ulici nebo na veřejném místě za účelem prostituce (tento trestný čin se vztahuje na prostitutku a klienta). A rovněž zakazuje potulování za účelem prostituce.⁹²

Osoby poskytující sexuální služby nejsou v Irské republice registrovány, a proto nejsou povinny podstupovat pravidelné lékařské prohlídky či platit daň z příjmu.⁹³ Pokuta za porušení zákona o trestním soudnictví z roku 2017 je do výše 500 EUR za první trestný čin nebo 1000 EUR za každý následující trestný čin.⁹⁴

3.3 Nizozemské království

Tak jako je Švédské království vzorem takzvaného Švédského modelu (někdy také tzv. Norského modelu), tak Nizozemské království je pravděpodobně nejznámějším představitelem regulativního přístupu státu k problematice prostituce.

⁹⁰ Criminal Law (Sexual Offences) Act, 1993. *Irishstatutebook* [online]. 1993 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1993/act/20/enacted/en/html>

⁹¹ Buying sex has been illegal in Ireland for one year but 'very little' has changed. *Thejournal.ie* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.thejournal.ie/sex-workers-ireland-laws-3865840-Feb2018/>

⁹² Criminal Law (Sexual Offences) Act, 1993. *Irishstatutebook* [online]. 1993 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1993/act/20/enacted/en/html>

⁹³ Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en

⁹⁴ Criminal Law (Sexual Offences) Act, 1993. *Irishstatutebook* [online]. 1993 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1993/act/20/enacted/en/html>

Vývoj legislativy v tomto království sahá až do roku 1911. V tomto roce byl představen zákon proti nemorálnosti⁹⁵. Prostituce byla považována za nemorální a měla být podle tohoto zákona potlačena. Zajímavostí však je to, že nabízení sexuálních služeb legální bylo. Podle zákona byla osoba poskytující sexuální služby považována za oběť nemorálního a kriminálního chování ze strany ostatních, což vyústilo v částečnou kriminalizaci prostituce za pomoci zákazu nevěstinců a trestáním kuplířství. Jak se později ukázalo, zákon proti nemorálnosti nevedl k odstranění nevěstinců ani k vymizení prostituce. Od 20. let 20. století začala vláda postupně povolovat existenci nevěstinců, aby byla schopná kontrolovat prostituční scénu. Zpočátku bylo zřízení nevěstinců povoleno pod podmínkou, že nevěstince nepředstavovaly žádnou hrozbu pro veřejný pořádek a pokud v nich nedocházelo k žádnému trestnímu činu, jako je například nucená prostituce a prostituce nezletilých. Postupem času došlo k akceptaci prostituce jako sociální reality, kdy se stát snažil prostituci udržet pod kontrolou pomocí regulace a tolerance, a to i přesto, že podle právní úpravy bylo provozování nevěstince stále trestáno zákonem.⁹⁶

Počátkem 80. let 20. století došlo k diskuzím mezi starosty čtyř největších měst Nizozemského království (Amsterdamu, Rotterdamu, Haagu a Utrechtu), jejímž výsledkem byl návrh na zrušení zákazu nevěstinců. Nizozemský parlament tento návrh podpořil, a tak byl zákaz nevěstinců a kuplířství odstraněn z trestního zákoníku,⁹⁷ čímž došlo k legalizaci prostituce v Nizozemském království. Regulace prostituce byla decentralizována, protože místní orgány byly kvalifikovanější k určování politiky prostituce přizpůsobené místním podmínkám, jelikož právě tyto orgány řešily veškeré záležitosti s prostitucí spojené (na daném území)⁹⁸. Od roku 2000 byla tedy přenesena

⁹⁵ Kamerstukken II 1909/10.

⁹⁶ POST, Che, Jan G. BROUWER a Michel VOLS. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? *Link.springer.com* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-018-9371-8.pdf>

⁹⁷ Kamerstuk. *Zoek.officielebekendmakingen.nl* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25437-3.html>

⁹⁸ Tamtéž.

působnost na obce, které mohly vydávat předpisy týkající se regulace prostituce v obci. Od roku 2000 jsou tedy osoby poskytující sexuální služby a majitelé nevěstinců považováni za legální podnikatele.⁹⁹

V roce 2009 představila vláda návrh zákona regulující prostituci a boj proti zneužívání v sexuálním průmyslu. Hlavním bodem tohoto zákona byla přísnější regulace sexuálního průmyslu prostřednictvím jednotného vnitrostátního rámce pro politiku prostituce. Podle tohoto návrhu mělo být provozování prostituce zakázáno, pokud obec nevydala licenci. Dalším bodem bylo stanovení minimálního věku pro poskytování sexuálních služeb, a to na 21 let. Majitelé nevěstinců měli být také povinni zpřístupnit data ohledně prostitutek/ prostitutů, které zaměstnávali. Tento bod měl za cíl větší transparentnost a lepší přehled o osobách poskytující sexuální služby v nevěstincích. Majitelé nevěstinců také měli informovat své zaměstnance o svých právech a o dostupných formách péče a podpory. Tento návrh zákona také obsahoval bod týkající se povinné registrace prostitutek a ověřovací povinnost pro zákazníky. Ti by měli mít povinnost zkontrolovat, zda je osoba poskytující sexuální služby opravdu registrována.¹⁰⁰ Schválení tohoto zákona Senátem se odkládalo. Po pěti letech, v roce 2014 byla předložena novela tohoto zákona, která například odstranila nařízení, která vyžadovala registraci osob poskytující sexuální služby.¹⁰¹

V roce 2016 byl schválen dolní komorou parlamentu, pozměňovací zákon o prostituci a návrh zákona, který trestá zneužívání prostitutek, které jsou obětmi obchodování s lidmi. K úplnému schválení tohoto zákona však nedošlo, jelikož Senát jeho schválení opět odložil. V roce 2017 přišla nová vláda a s ní i nový návrh

⁹⁹ POST, Che, Jan G. BROUWER a Michel VOLS. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? *Link.springer.com* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-018-9371-8.pdf>

¹⁰⁰ Prostitution in the Netherlands in 2014. *Government* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.nl/documents/reports/2015/06/01/prostitution-in-the-netherlands-in-2014>

¹⁰¹ POST, Che, Jan G. BROUWER a Michel VOLS. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? *Link.springer.com* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-018-9371-8.pdf>

na regulaci prostituce. Nový návrh zákona se měl rozšířit o větší ochranu nabízenou prostitutkám, a také o regulaci všech forem poskytování sexuálních služeb (i o osoby poskytující sexuální služby jako samostatně výdělečně činné osoby).¹⁰²

Hlavními prioritami nejnovějšího návrhu zákona o regulaci prostituce jsou zavedení povinného a jednotného licenčního systému pro provozování sexuálního podnikání a zvýšení věkové hranice pro osoby, které chtějí vykonávat sexuální služby z 18 let na 21 let. V návrhu také stojí, že účast na nelicencovaných komerčních sexuálních služeb, a získávání finanční výhody z tohoto jednání by mělo být trestným činem. I tento návrh je pouhým vývojem návrhu z roku 2009. V tuto chvíli není jasné, kdy vstoupí v platnost nový zákon, a kdy budou tyto právní úpravy provedeny.¹⁰³

3.3.1 Důsledky Nizozemského přístupu

Regulativní přístup Nizozemského království k prostituci byl od roku 2000, kdy byl zrušen zákon o zákazu nevěstinců, zhodnocen ve dvou studiích, a to v roce 2006¹⁰⁴ a v roce 2014¹⁰⁵. Zhodnocení z roku 2006, které bylo provedeno Ministerstvem bezpečnosti a spravedlnosti dospělo k závěru, že decentralizace politiky prostituce způsobila, že zavedení práva a jeho prosazování fungovalo nerovnoměrně v celé zemi, což vyvolávalo velké rozdíly mezi regiony, a dokonce i mezi obcemi v rámci jednoho policejního regionu. V důsledku této nerovnoměrnosti také docházelo k relokaci trestných forem vykořisťování osob poskytujících sexuální služby. V roce 2006

¹⁰² POST, Che, Jan G. BROUWER a Michel VOLS. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? *Link.springer.com* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-018-9371-8.pdf>

¹⁰³ Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Soest houdende regels omtrent de beleidsnota prostitutie en seksbranche Soest inclusief mensenhandelbeleid. *Zoek.officielebekendmakingen.nl* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-71359.html>

¹⁰⁴ DAALDER, A.L. Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban. *Wodc.nl* [online]. 2007 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://www.wodc.nl/binaries/ob249a-fulltext_tcm28-68261.pdf

¹⁰⁵ Prostitution in the Netherlands in 2014. *Government* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.nl/documents/reports/2015/06/01/prostitution-in-the-netherlands-in-2014>

se situace zlepšila díky tomu, že obce dokončily vydávání licencí k provozování prostituce, a tak bylo možné provádět policejní kontroly.¹⁰⁶ Dalším bodem tohoto hodnocení byla role policie. Kvůli velkému zatížení policie správním monitorováním a prováděním kontrol v licencovaných podnicích nezbyla policii kapacita na sledování a provádění kontrol v podnicích, které licenci neměly. Proto bylo doporučeno zvážit, zda by část inspekčních úkolů mohla být převzata jinou vládní agenturou, což by policii poskytlo větší prostor na kontrolu a vymáhání v podnicích bez licence. Zpráva také uvádí, že k tomuto kroku nedošlo. Policie pořád hraje ústřední roli v kontrolování licencovaného sektoru. Podle některých odborníků, jako například A. L. Daalder, který napsal studii *Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban*, docházelo k častějším kontrolám licencovaných podniků nežli těch bez licencí, čímž docházelo k nežádoucí situaci, která podkopávala připravenost dodržovat pravidla majitelů licencovaných podniků a také komplikuje boj proti obchodování s lidmi. Co se nabídky a poptávky po sexuálních službách týče, tak zpráva uvedla, že se obě tyto veličiny snížily. Avšak není jasné, zda se tak stalo v důsledku zrušení zákazu nevěstinců nebo v důsledku přísnějšího vymáhání (za zprostředkování prostituce nebo z jejího profitování může této osobě hrozit 6 let odnětí svobody, to platí i pro donucení dospělé osoby).^{107 108}

Hodnotící zpráva z roku 2014 konstatovala, že většina obcí vytvořila politiku, která téměř vždy zahrnuje licenční systém s povinnou licencí pro veškerá zařízení, ve kterých se poskytují sexuální služby. Venkovní prostituce je podle této zprávy téměř všude zakázána a není ani tolerována. Co se týče vnitřní prostituce (komerční prostituce, provozované například v bytech), tak zde se politika obcí značně liší.

¹⁰⁶ DAALDER, A.L. Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban. *Wodc.nl* [online]. 2007 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://www.wodc.nl/binaries/ob249a-fulltext_tcm28-68261.pdf

¹⁰⁷ Kamerstuk. *Zoek.officielebekendmakingen.nl* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25437-3.html>

¹⁰⁸ DAALDER, A.L. Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban. *Wodc.nl* [online]. 2007 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://www.wodc.nl/binaries/ob249a-fulltext_tcm28-68261.pdf

Podle tohoto reportu skoro v polovině obcí je povinností mít licenci i pro tento druh poskytování sexuálních služeb, avšak podmínky, podle kterých je domácí prostituce považována za obchodní činnost, se podle obce liší a nejsou vždy zúčastněným osobám jasné. Kontroly podniků jsou podle této novější zprávy stále v režii policie. Zpráva ale neuvádí, zda se četnost kontrol v nelicencovaných podnicích zvýšila či zůstala stejná jako v předešlých letech. Avšak uvádí data, která poukazují na pokles počtu udělených licencí. V roce 2006 bylo registrováno 1 127 podniků s licencí, kdežto v roce 2014 jich bylo již registrováno pouze 674. Zpráva také obsahuje srovnání dotazování osob poskytujících sexuální služby, podle kterého jsou tyto osoby spokojenější než v roce 2006. Jak je tomu v současné chvíli, není jasné, kvůli tomu, že novější hodnotící zprávy nebyly vypracovány.¹⁰⁹

3.3.2 Další země uplatňující regulační přístup

Rakouská republika

Prostituce v Rakouské republice je v zásadě legální. Některé klíčové aspekty spadají do regulační pravomoci federální vlády, jiné do regulační pravomoci spolkových států. Na federální úrovni jsou upravována obecná ustanovení daňového práva a práva sociálního zabezpečení. Poskytovatelé sexuálních služeb jsou zpravidla považováni za osoby samostatně výdělečně činné. Na národní úrovni je naopak regulováno „kdo“, „kdy“ a „kde“ je skutečně povoleno nabízet sexuální služby. Můžeme tedy regulaci prostituce v Rakouské republice označit za složitou a nehomogenní vzhledem k regulační pravomoci federální vlády a spolkových států.¹¹⁰

Státy uplatňující represivní přístup ukazují, že zákaz nedokáže účinně zastavit poptávku po sexuálních službách. Naopak, zákaz utlačuje poskytovatele sexuálních služeb k nezákonnosti, kde je poté vystaven ještě většímu riziku. Rakouští odborníci

¹⁰⁹ Prostitution in the Netherlands in 2014. *Government* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.nl/documents/reports/2015/06/01/prostitution-in-the-netherlands-in-2014>

¹¹⁰ Prostitution: Ausgangslage. Bundeskanzleramt [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/agenda/frauen-und-gleichstellung/prostitution.html>

se však do jisté míry shodují v tom, že je lepší rozlišovat mezi dobrovolnou a nucenou prostitucí a v každém případě přijmout vhodná opatření. Pokud existuje legální trh je možné ovlivnit pracovní podmínky, provádět snadnější kontroly a lépe identifikovat a podporovat potenciální oběti sexuálního násilí a nátlaku.¹¹¹

Podmínky pro vykonávání pozice sexuální pracovnice

Právní podmínky týkající se poskytování sexuálních služeb se mění v závislosti na federálním státu, ve kterém chce dotyčná či dotyčný tuto profesi provozovat.¹¹² V každém federálním státě jsou licencované nevěstince, kde je legální poskytovat sexuální služby. V některých spolkových zemích mohou být služby nabízeny i u zákazníka doma, avšak ve všech spolkových státech je zakázáno poskytovat sexuální služby v bytě/ domě sexuální pracovnice. Prostituce provozována venku je povolena pouze ve Vídni, a to za určitých podmínek jako například poptávat sexuální služby na ulici v obytných oblastech je zakázáno. V souladu s určitými podmínkami je možné pracovat pro eskortní agenturu, která má zprostředkovat schůzku mezi poskytovatelem sexuálních služeb a mezi zákazníkem. Veškeré podmínky poskytování sexuálních služeb jsou upraveny federálními zákony, které stanovují například věkovou hranici, povinný registrační postup nebo místní omezení při poskytování těchto služeb.¹¹³

Základními požadavky k legálnímu provozování sexuálních služeb patří:

- 1. věková hranice - 18 let, v některých spolkových zemích 19 let
- 2. legální pracoviště
- 3. legální pobyt

¹¹¹ Prostitution: Ausgangslage. Bundeskanzleramt [online]. [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/agenda/frauen-und-gleichstellung/prostitution.html>

¹¹² Sex work info. *Wien.gv.at* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.wien.gv.at/verwaltung/prostitution/pdf/sex-work-englisch.pdf>

¹¹³ Tamtéž.

Pokud se již tedy někdo rozhodne pro tuto profesi a splňuje podmínky musí udělat čtyři kroky před tím, než začne pracovat jako sexuální pracovník.¹¹⁴

Ve spolkovém státu Burgenland a ve Vídni musí nejdříve nahlásit, že chce začít pracovat jako sexuální pracovník buďto na registračním úřadu policie nebo úřadu obce, ve které chce pracovat. Poté je na řadě povinná zdravotní prohlídka. Po obdržení výsledků je osobě vystaven průkaz totožnosti s fotografií a zdravotní prohlídky jsou poté pravidelné a uvedené na zdravotní kartě.¹¹⁵ Pokud osoba poskytující sexuální služby bude pracovat jako osoba samostatně výdělečná, musí mít pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné. S tím souvisí poslední krok. Pokud tato osoba pracuje jako OSVČ, musí se zaregistrovat na příslušném finančním úřadě.¹¹⁶

¹¹⁴ Sex work info. *Wien.gv.at* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.wien.gv.at/verwaltung/prostitution/pdf/sex-work-englisch.pdf>

¹¹⁵ HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ, ed. *Co s prostitucí?: veřejné politiky a práva osob v prostituci*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-149-7.

¹¹⁶ Sex work info. *Wien.gv.at* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.wien.gv.at/verwaltung/prostitution/pdf/sex-work-englisch.pdf>

Praktická část

4 Komparace právních úprav

4.1 Komparace právní úpravy Švédského království a České republiky

Prvním rozdílem mezi těmito právními úpravami je v přístupu státu k problematice prostituce. Česká republika uplatňuje aboliční přístup, zatím co Švédské království uplatňuje přístup represivní.

Právní úprava problematiky prostituce České republiky není komplexně řešena, jevy spojené s ní spojené jsou však upraveny ve správním a trestním právu. Naproti tomu Švédské království upravuje prostituci výhradně v právu trestním. V České republice je regulace prostituce v přenesené působnosti obcí, které mohou vydávat obecně závazné vyhlášky, kdežto ve Švédském království je působnost dána zákonem, který platí celoplošně na území Švédska.

Česká republika trestá činy s prostitucí spojené (jako je například kuplířství), s cílem ochrany veřejnosti před nemorálním chováním, ochrany dětí a jejich morálního vývoje. Švédské království má však za cíl především ochranu žen, které vykonávají sexuální služby, a to z toho důvodu, že prostituce je zde považována za akt násilí páchaný muži na ženách. Dalším cílem Švédského království je také zrovnoprávnění žen a mužů, které není možné dosáhnout, dokud muži nakupují a prodávají ženy za účelem sexuálních služeb. Rozdíl je tedy i v tom, jak jsou osoby, které vykonávají sexuální služby vnímány. Česká legislativa je vnímá primárně jako osoby, které provádějí činnost, která je nemorální, kdežto švédská legislativa je vnímá, jako oběti, kterým je potřeba podat pomocnou ruku.

Za společný znak těchto právních úprav (jak švédské, tak české), můžeme považovat zákaz existence nevěstinců. Rozdíl je snad pouze ve vymáhání porušení

tohoto zákona. Jak jsem již zmínila v podkapitole 3.1.1. (Důsledky represivních obecních vyhlášek) v České republice dochází k problému s vymáháním pokut od osob, kterým je udělena pokuta za porušení obecně závazné vyhlášky. Problémem podle mluvčího brněnských strážníků J. Ghanema problém vymáhání spočívá v tom, že „strážníci nemají možnost skrytého nahrávání, musejí při výkonu služby chodit v uniformě. A i kdyby takového člověka přistihli přímo při činu, tak mu to budou velice složitě dokazovat.“¹¹⁷ Ve Švédském království se problémy s vymahatelností taky objevily, avšak pouze v začátcích, kdy byl zákon uveden v platnost. Po zjištění problému s vymahatelností byly vytvořeny vzdělávací programy, které pomohly policistům s ukládáním pokut a vymahatelností, a to, jak jsem již zmínila v podkapitole 3.2.1. (Důsledky Švédského přístupu) o 300 % za rok od zavedení těchto programů.

4.2 Komparace právní úpravy Nizozemského království a České republiky

Prvním podstatným rozdílem mezi těmito právními úpravami je ta skutečnost, že Česká republika je vázána Úmluvou o potlačování obchodování s lidmi a využívání prostituce druhých osob, což ovlivňuje kroky, které může Česká republika podniknout v regulaci prostituce. Nizozemské království nepatří mezi smluvní strany této úmluvy, a tak může prostituci regulovat bez omezení. Nizozemské království, tak uplatňuje regulační přístup.

Problematika prostituce je v Nizozemském království upravována v rovině pracovního práva, obchodního práva, správního práva a trestního práva. V rovině pracovního práva jsou upravovány zaměstnanecké vztahy (pokud osoba poskytující sexuální služby pracuje například v nevěstinci). Obchodní právo se vztahuje na osoby, které tuto činnost vykonávají jako osoby samostatně výdělečně činné. Správní právo

¹¹⁷ JELEN, Tomáš. Vyhláška zakazující prostituci v Brně nefunguje, shodují se strážníci i neziskové organizace. *IRozhlas* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/vyhlaska-zakazujici-prostituci-v-brne-nefunguje-shoduji-se-straznici-i-neziskove-organizace_201510142044_mhromadkaik-privat.A190730_161421_xman-styl_fro

se týká obcí, které určují podmínky, pro nevěstince a osoby, které chtějí vykonávat sexuální služby na území dané obce. Trestní právo se týká všech forem vykořisťování, které jsou považovány za trestný čin.

Za společný znak těchto právních úprav můžeme považovat ten fakt, že ani jedna země nemá platný zákon, který by se zabýval regulací prostituce. Nizozemské království pouze zrušilo zákon o zákazu nevěstinců. Od té doby se snaží přijít s návrhem zákona na regulaci prostituce, který by stanovil a sjednotil právní úpravu na celém území státu. Česká republika se taktéž pokouší přijít s návrhem zákona, který by reguloval prostituci a přinesl jednotnou právní úpravu pro celé území státu. Rozdíl však nastává v tom, proč zákon v dané zemi nebyl doposud přijat. V České republice je tomu tak, kvůli již několikrát zmiňované Úmluvě o potlačování obchodování s lidmi a využívání prostituce druhých osob, která nám neumožňuje přijmout regulační zákon. Prvním krokem k přijetí zákona o regulaci prostituce musí tedy být vypovězení dané úmluvy. V Nizozemském království problém spočívá v rozdílném pohledu na některá kritéria, které by nový zákon přinesl. Senát například nesouhlasí s kritérii týkajících se povinné registrace všech osob, které poskytují sexuální služby. A tak i přestože byl návrh zákona schválen Parlamentem nedošlo k jeho zavedení z důvodu, neschválení návrhu Senátem, a tak musel být návrh znovu přepracován.

Za další společný rys můžeme považovat to, že provozování prostituce není trestným činem ani v jedné z právních úprav. Obě právní úpravy upravují ve svých trestních zákonících pouze trestné činy, které s prostitucí souvisejí. Rozdíl však spočívá v oněch trestných činech. Podle české právní úpravy je kuplířství trestným činem a provozování či zřízení nevěstince je právní úpravou zakázáno, kdežto nizozemská právní úprava provozování nevěstinců nezakazuje. Obchodování s lidmi je však opět trestným činem v obou právních úpravách.

4.3 Cíle právních úprav Švédského a Nizozemského království

Švédská vláda zavedla kriminalizaci nákupu sexuálních služeb za účelem snížení poptávky po sexuálních službách. Snížení poptávky po sexuálních službách mělo vést k vymizení sexuálního nátlaku na osoby poskytující služby. Podle švédské vlády jsou prostitutky polapeny specifickými sociálními a hospodářskými okolnostmi. V důsledku těchto okolností se švédská vláda snaží poskytnout širokou podporu ve formě pomoci při snaze opustit sexuální průmysl, pomoci v přístupu ke vzdělání nebo k alternativnímu zaměstnání. Švédská vláda také nepovažuje trestní sankce jako konstruktivní, protože jsou zbytečnou překážkou, která brání osobám poskytujícím sexuální služby v získání jiných pracovních příležitostí.¹¹⁸ Myslím si, že tento bod je velice efektivním přístupem státu, jelikož jak můžeme vidět v České republice, pokuty uložené osobám poskytujícím sexuální služby nejsou placeny, čímž vzniká pouze zadlužení daných osob a policisté jsou zbytečně zatíženi vymáháním práva, které je velmi obtížné provést.

I přes to, že Švédské království se snaží podat pomocnou ruku osobám poskytujícím sexuální služby v mnoha oblastech, tak co se týká poskytnutí sociálního pojištění a dalších služeb, které jsou hrazeny z daní objevuje se zde problém. Švédské království daní příjmy z prostituce, avšak daňový úřad neuznává prostituci jako předmět činnosti pro podnikání. To znamená, že pokud chce osoba poskytovat sexuální služby formou podnikání, musí mít zaregistrovaný jiný předmět podnikání než ten reálný (poskytování sexuálních služeb). Důsledkem takového nastavení systému může být také to, že tato osoba bude prodávat sexuální služby nelegálně na černém trhu. Pokud se tato osoba vydá cestou nelegálního prodeje, nemá nárok na sociální pojištění nebo odpočty za výdaje na činnost a v případě dopadení finanční správou by musela platit daňový výměr retrospektivně podle odhadů provedených

¹¹⁸ BARNETT, Laura a Lyne CASAVANT. Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries. *Library of Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E

finanční správou. Tato možnost nastavení systému tak není výhodné ani pro stát, jelikož odsunem sexuálního pracovníka na nelegální trh ztrácí příjmy v podobě daně z příjmu či z odvodů za sociální a zdravotní pojištění.¹¹⁹

Studie provedené na zhodnocení účinku tohoto švédského přístupu vládou jsou převážně pozitivní. Co je nutné však podotknout je fakt, že sexuální průmysl ve Švédském království nebyl nikdy nikterak velký. Proto i když data uvádějí pokles z 3000 osob poskytujících sexuální služby na přibližně 650 osob (které se zdržují především v hlavním městě) stále nedošlo k úplnému vymizení sexuálního útlatku. A to i přes to, že tento zákon je účinný už 20 let.¹²⁰ Problém však nastává v tom, že ve studii není uvedeno, zda toto číslo je přesným počtem osob poskytujících sexuální služby na ulici během jakéhokoliv dne, či je to celkový počet těchto osob za rok. Dalším problémem je také to, že mezi tento počet osob se nepočítají transgender osoby a muži. Z toho vyplývá, že porovnání dat z období před zavedením zákona a po jeho zavedení není proveditelné. Navíc existují data, které ukazují, že pokles prostituce byl zaznamenáván již od 70. let 20. století, a tak je otázkou, zda snížení počtu osob poskytující sexuální služby byl způsoben zákazem nákupu sexuálních služeb nebo je tento jev součástí dlouhodobějšího trendu.¹²¹

Podle průzkumu z roku 2014 vyplývá, že Švédové by nechtěli žít v zemi, která umožňuje nákup sexu. Tento průzkum také uvedl, že 0,8 % mužů zakoupilo sexuální služby v posledních 12 měsících. Přibližně polovina z těchto mužů si tyto služby zakoupili v zahraničí. Co se týká zkušeností se zakoupením sexuálních služeb, tak průzkum ukázal, že 7,5 % mužů ve věku mezi 18 až 65 lety si sexuální služby

¹¹⁹ DODILLET, Susanne a Petra ÖSTERGREN. The Swedish Sex Purchase Act: Claimed Success and Documented Effects. *Gup.ub.gu.se* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://gup.ub.gu.se/file/56243>

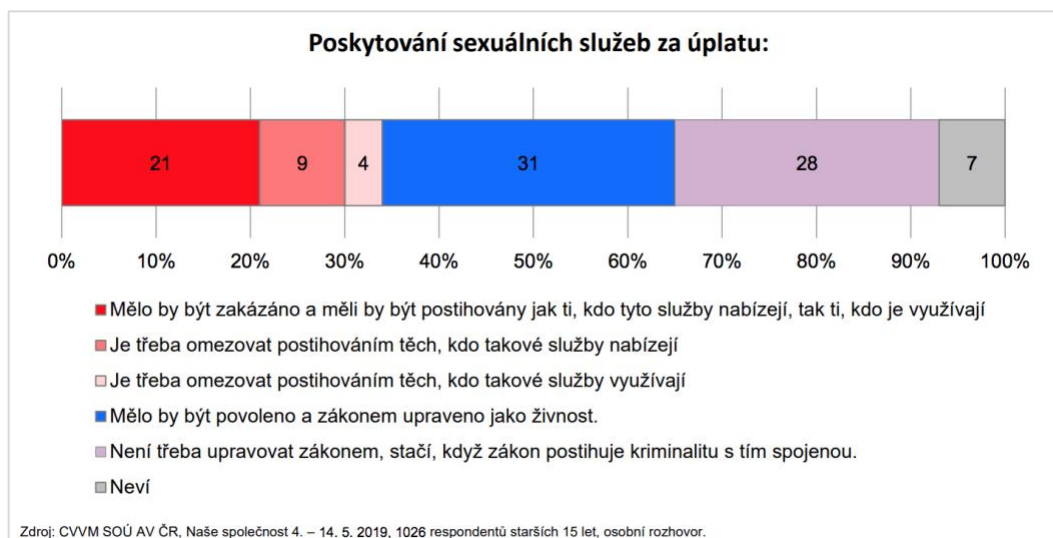
¹²⁰ BARNETT, Laura a Lyne CASAVANT. Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries. *Library of Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E

¹²¹ DODILLET, Susanne a Petra ÖSTERGREN. The Swedish Sex Purchase Act: Claimed Success and Documented Effects. *Gup.ub.gu.se* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://gup.ub.gu.se/file/56243>

zaplatili alespoň jedenkrát za život.¹²² Co se týká průzkumu veřejného mínění v České republice, tak podle průzkumu z roku 2019 se 21 % dotázaných přiklání k názoru, že by poskytování sexuálních služeb mělo být zcela zakázáno. Stejný počet dotázaných také sdílí názor, že postihování by měli bát nejen osoby, které poskytují sexuální služby, ale také ti, kteří tyto služby kupují. Zato 31 % dotázaných se přiklání k názoru, že by prostituce měla být legalizována a považována za živnost. Dotázaní, kteří vyjádřili názor, že prostituce by měla být zcela zakázána byli častěji osoby starší 60 let.¹²³

Názory na prostituci a její legalizaci (v %)

Obrázek č. 2: Poskytování sexuálních služeb za úplatu

Zdroj:¹²⁴

¹²² OLSSON, Anthony Jay. PROSTITUTION POLICY IN SWEDEN – TARGETING DEMAND. *THE SWEDISH INSTITUTE* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://sharingsweden.se/app/uploads/2019/02/si_prostitution-in-sweden_a5_final_digi_.pdf

¹²³ ČADOVÁ, Naděžda. Tisková zpráva Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci – květen 2019. *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4954/f9/ov190617.pdf

¹²⁴ Tamtéž.

I přesto, že švédská vláda konstatuje úspěch represivního přístupu v oblasti snížení poptávky po prostituci, objevují se zde průzkumy, které tvrdí, že zákon o zákazu nákupu sexuálních služeb neměl vliv na chování klientů a ti i nadále sexuální služby nakupují.¹²⁵

Nezamýšleným negativním jevem tohoto zákona je také to, že klienti, kteří jsou předvoláni k soudu jako svědci jsou méně ochotní svědčit v případech, kdy jsou obviněnými osoby, které profitují z prostituce druhých. Podle vědeckých studií tomu tak je kvůli tomu, že se klienti stávají obětmi například vydírání ze strany obviněných z profitování. Dochází také k tomu, že se klienti stanou obětmi společenské stigmatizace, která může vést až třeba k nucenému odchodu z práce. Co se týká sexuálních pracovníků, tak ti uvádějí, že po zavedení zákona zažili větší stigmatizaci a také, že je společnost nepovažuje za plnohodnotné členy společnosti. Výtkou proti tomuto zákonu byla také ta skutečnost, že podoba zákona nebyla konzultována s osobami, kterých se dotýká nejvíce.¹²⁶

Podle analýzy *The Swedish Sex Purchase Act: Claimed Success and Documented Effects* se pohled na úspěšnost či případnou neúspěšnost švédského modelu liší v tom, zda tento pohled vychází spíše z ideologické podstaty nebo té vědecké. Souhlasím s tvrzením autorů, kteří zastávají názor, že politika prostituce by měla být spíše založena na znalostech než na morálce a měla by být konzultována s osobami, které pracují v sexuálním průmyslu.¹²⁷

Nizozemské království přistoupilo ke změně právní úpravy kvůli dvěma faktorům. První faktor byl ten, že na počátku 20. století byly nevěstince v Nizozemském království zakázány, nicméně i přes tento zákaz byly nevěstince dále provozovány, jelikož nizozemská vláda toto porušení zákona tolerovala. Druhým

¹²⁵ DODILLET, Susanne a Petra ÖSTERGREN. The Swedish Sex Purchase Act: Claimed Success and Documented Effects. *Gup.ub.gu.se* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://gup.ub.gu.se/file/56243>

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ Tamtéž.

faktorem byl nátlak na nizozemskou vládu ze stran organizací, které hájily sexuální pracovníky. Ty prosazovaly například lepší pracovní podmínky nebo změny v oblasti pracovního práva. V důsledku nátlaku a trvající tolerance nelegálních nevěstinců došlo tedy v roce 2000 k zrušení zákona o zákazu prostituce. Vláda přijala fakt, že prostituce existuje a s ní i existenci nevěstinců. Převládá tak realismus nad moralismem. Nový trestní zákoník uznával prostituci jako povolání a mělo být také rozlišováno mezi prostitutí dobrovolnou a nedobrovolnou. Cílem nové legislativy bylo ochránit osoby poskytující sexuální služby před nedobrovolnou prostitucí, obchodování s lidmi, pohlavním zneužíváním mladistvých, zlepšit postavení jednotlivců, kteří pracují jako sexuální pracovníci a v neposlední řadě odstranit trestné činnosti v oblasti prostituce a omezit počet obyvatel, kteří pracují jako sexuální pracovníci v Nizozemském království a jsou občany zemí, které nejsou v Evropské Unii.¹²⁸

Podle dostupných informací pomohla legalizace prostituce sexuálním pracovníkům například v získání zdravotních a sociálních služeb což splnilo cíl zlepšení postavení jednotlivců, kteří pracují v sexuálním průmyslu. Některé osoby poskytující sexuální služby uvedly, že nyní je pro ně jednodušší a pravděpodobnější, že se v případě problému (obtěžování, napadení, okradení) obrátí na policii či příslušné orgány.¹²⁹

Avšak cíl omezit poskytování sexuálních služeb osobami, kteří nejsou občany zemí z EU naplněn nebyl. V následujících dvou grafech můžeme vidět nárůst počtu obětí vykořisťování podle toho, zda jsou občany Nizozemského království či nikoli a počet obětí sexuálního vykořisťování.¹³⁰ Podle studie zveřejněné nizozemskou vládou v roce 2017 se odhaduje počet obětí obchodování s lidmi (celkový počet,

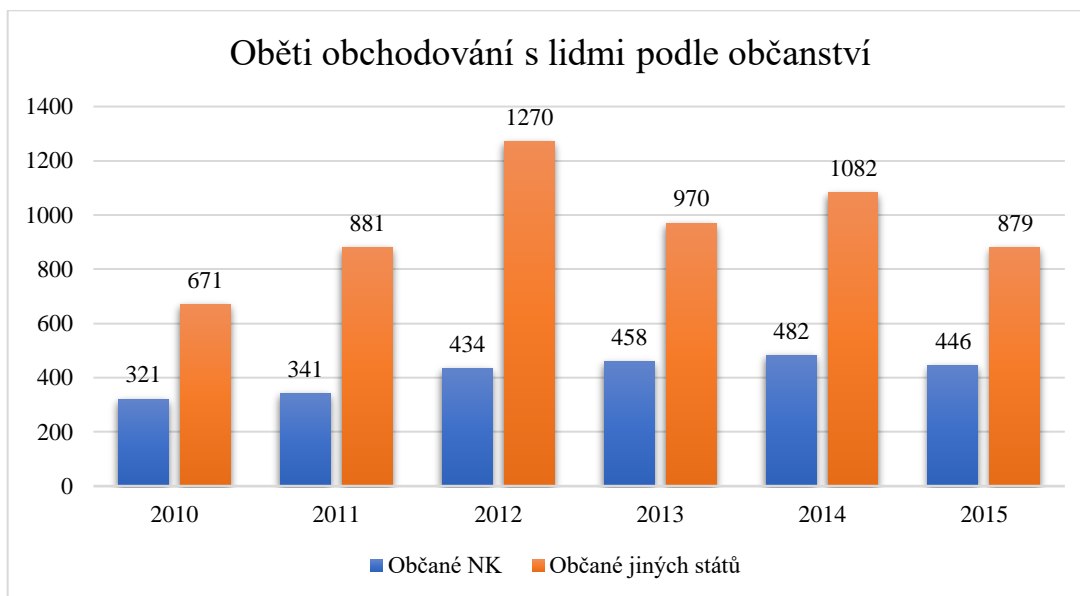
¹²⁸ 5 The Netherlands: Legalization. *Lop.parl.ca* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#a5

¹²⁹ BARNETT, Laura a Lyne CASAVANT. Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries. *Library of Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E

¹³⁰ Monitoring Target 16.2 of the United Nations Sustainable Development Goals. *UNODC* [online]. 2010 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/research/UNODC-DNR_research_brief.pdf

ne pouze za účelem sexuálního vykořisťování) na přibližně 6250 až 6500 obětí. Míra viktimizace je tedy přibližně 37 obětí na 100 000 obyvatel.¹³¹

Graf č. 1: Oběti obchodování s lidmi podle občanství

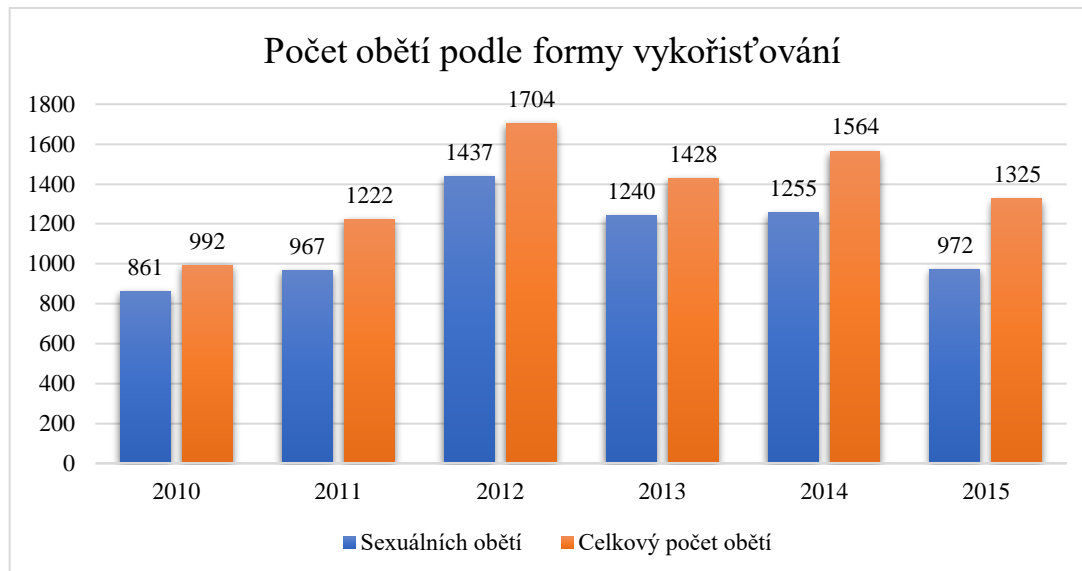

Zdroj: vlastní zpracování dle¹³²

¹³¹ GLOBAL REPORT ON TRAFFICKING IN PERSONS 2018. *UNODC* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf

¹³² Monitoring Target 16.2 of the United Nations Sustainable Development Goals. *UNODC* [online]. 2010 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/research/UNODC-DNR_research_brief.pdf

Graf č. 2: Počet obětí podle formy vykořisťování

Zdroj: vlastní zpracování dle¹³³

Podle odhadů ministerstva zahraničních věcí Švédského království se předpokládá, že počet osob, které pracují v sexuálním průmyslu nelegálně poklesl v posledních letech. Důvodem tohoto poklesu je podle ministerstva zahraničních věcí velká četnost kontrol podniků policií a finančními úřady.¹³⁴ Významný pokles byl také zaznamenán v počtu licencovaných zařízení. Během 8 let klesl počet licencí z 1127 na 674 licencí¹³⁵. Tento pokles však může být způsoben hospodářskou situací či vývojem internetu.¹³⁶ V následujících grafech můžeme vidět vývoj hrubého domácího produktu a vývoj spotřeby domácností v Nizozemském království.

¹³³ Monitoring Target 16.2 of the United Nations Sustainable Development Goals. *UNODC* [online]. 2010 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/research/UNODC-DNR_research_brief.pdf

¹³⁴ 6 Sweden: Neo-Abolitionism. *Lop.parl.ca* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt64

¹³⁵ DAALDER, A.L. Prostitution in The Netherlands in 2014. *ResearchGate* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/312232232_Prostitution_in_The_Netherlands_in_2014

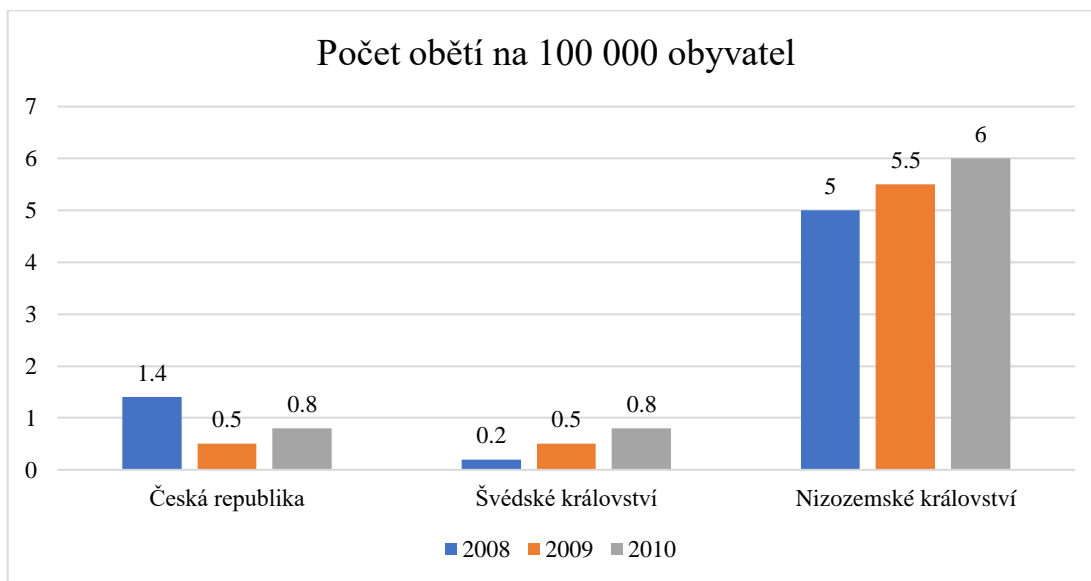
¹³⁶ 6 Sweden: Neo-Abolitionism. *Lop.parl.ca* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt64

4.4 Závěr komparace

Švédské království implementovalo zákon o zákazu nákupu sexuálních služeb s cílem snížení poptávky po sexuálních službách, které mělo vést k vymizení sexuálního nátlaku na osoby poskytující sexuální služby. Jak jsem již zmínila v předchozí kapitole, tak podle dostupných dat můžeme vidět, že k vymizení prostituce nedošlo. Také můžeme vidět, že neexistují studie, které by jednoznačně potvrdily snížení počtu osob poskytujících sexuální služby v důsledku zavedení tohoto zákona, naopak můžeme vidět, že existují studie dokládající data o postupném poklesu těchto osob již od 70. let 20. století. Naproti tomu Nizozemské království přijalo fakt, že prostituce není možné zcela vymýtit a zrušila zákon o zákazu nevěstinců. Nizozemské království s novou právní úpravou cílila na zlepšení postavení jedinců, kteří poskytují sexuální služby a také na jejich ochranu před obchodování s lidmi či nedobrovolnou prostitucí. Co se týče zlepšení postavení jedinců, zdá se, že v tomto směru byla právní úprava napůl úspěšná. Úspěšná byla v ohledu na občany Nizozemského království, kteří pracují v sexuálním průmyslu, jelikož jim legalizace umožnila získat zdravotní a sociální služby a jejich profese je považována za plnohodnotnou, tak jako jiné. Neúspěšná byla v pohledu na občany jiných zemí. Jednak nesnížila počet osob, které nejsou státními občany, ani nezlepšila jejich postavení, právě naopak. Tyto osoby se v důsledku legalizace stávají nejčastěji oběťmi vykořisťování a jsou nuceny pracovat nelegálně, takže nemají nárok na zdravotní a sociální služby. V následujícím grafu můžeme vidět počet obětí obchodování s lidmi (za sexuálním účelem) v obou zemích podle dat Eurostatu v období 2008-2010. Podle dat vidíme, že Česká republika společně se Švédským královstvím patří k zemím, kde počet obětí na 100 000 obyvatel je menší než 2 oběti na 100 000 obyvatel.

Nizozemské království společně například s Bulharskou republikou naopak patří mezi země, kde počet obětí na 100 000 je větší než 5.¹³⁷

Graf č. 3: Počet obětí na 100 000 obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle¹³⁸

V roce 2012 počet obětí na 100 000 obyvatel stoupl ve Švédském království na 0,9 a v Nizozemském království na 10,2.¹³⁹ Počet obětí obchodování s lidmi v Nizozemském království však nedokazuje, že je způsoben legalizací prostituce, jelikož počet obětí obchodování s lidmi za sexuálním účelem v Maďarské republice je dokonce menší než v České republice za období 2008-2010. Počet obětí v Rakouské

¹³⁷ Trafficking in human beings. *Ec.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5856833/KS-RA-13-005-EN.PDF/a6ba08bb-c80d-47d9-a043-ce538f71fa65>

¹³⁸ Trafficking in human beings. *Ec.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5856833/KS-RA-13-005-EN.PDF/a6ba08bb-c80d-47d9-a043-ce538f71fa65>

¹³⁹ Monitoring Target 16.2 of the United Nations Sustainable Development Goals. *UNODC* [online]. 2010 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/research/UNODC-DNR_research_brief.pdf

republike je také menší než 2 oběti na 100 000 obyvatel.¹⁴⁰ Je tedy důležité poznačit, že na velikost počtu obětí obchodování s lidmi působí i další faktory a velikost počtu obětí v Nizozemském království není způsoben čistě legalizací prostituce.¹⁴¹

Legalizace prostituce také přispěla k tomu, že osoby poskytující sexuální služby se nebojí v případě trestné činnosti obrátit na příslušné orgány. Zatímco ve Švédském království došlo k tomu, že osoby poskytující sexuální služby ztratily vyjednávací schopnost. Jelikož kupující mají strach z přistižení policí, vyjednávání o podmínkách poskytnutí sexuálních služeb tak musí proběhnout co nejrychleji což má za důsledek ztrátu vyjednávací síly pro osobu poskytující sexuální služby. Kvůli tomu se i vykonávání jejich práce stalo více nebezpečným a méně výhodným.¹⁴²

¹⁴⁰ Trafficking in human beings. *Ec.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5856833/KS-RA-13-005-EN.PDF/a6ba08bb-c80d-47d9-a043-ce538f71fa65>

¹⁴¹ DI NICOLA, Andrea, Isabella ORFANO a Andrea CAUDURO, et al. STUDY ON NATIONAL LEGISLATION ON PROSTITUTION AND THE TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN. *Ec.europa.eu* [online]. 2005 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/study_on_national_legislation_and_prostitution_en_6.pdf

¹⁴² Sweden's abolitionist discourse and law: Effects on the dynamics of Swedish sex work and on the lives of Sweden's sex workers. *La Strada* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/doc-center/3049/sweden%E2%80%99s-abolitionist-discourse-and-law-effects-on-the-dynamics-of-swedish-sex-work-and-on-the-lives-of-sweden%E2%80%99s-sex-workers>

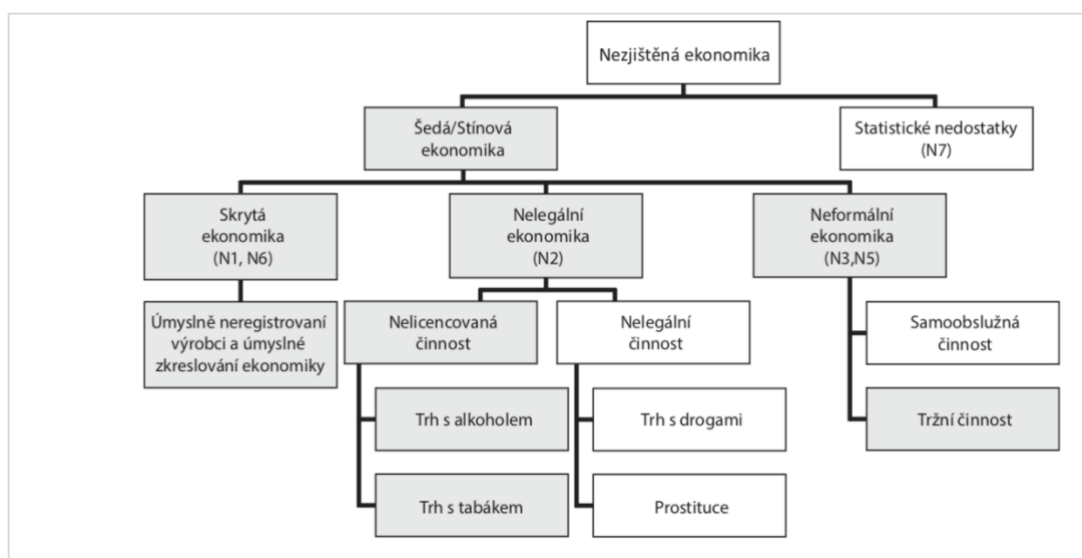
5 Ekonomická komparace

5.1 Komparace Švédského modelu a Nizozemského modelu

5.1.1 Stínová ekonomika

Stínová ekonomika nemá jednoznačně platnou definici, avšak má vícero názvů. Můžeme jí také nazývat šedou ekonomikou, podzemní, nezjištěnou nebo například neoficiální ekonomikou. Prostituce se většinou řadí do kategorie nelegální ekonomiky. V následujícím obrázku můžeme vidět dělení jednotlivých oblastí, které spadají pod nezjištěnou ekonomiku podle OECD.¹⁴³

Obrázek č. 3: Definice stínové ekonomiky

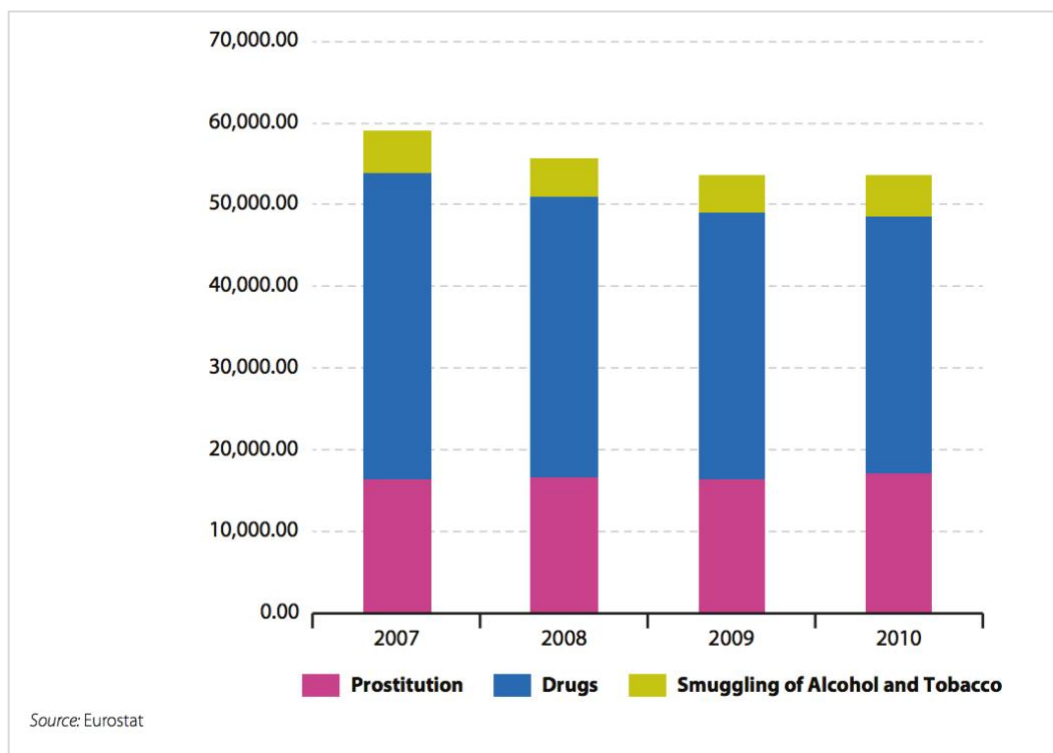
Zdroj:144

¹⁴³ RAIS, Jonáš, Ondřej KLIČKA a Aleš ROD. Stínová ekonomika v České republice. *Centrum ekonomických a tržních analýz* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: http://eceta.cz/wp-content/uploads/2015/11/SE_01_2015_web.pdf

¹⁴⁴ Tamtéž.

Příručka o sestavování statistik o nezákonných hospodářských činnostech v národních účtech z roku 2018 uvádí, že podíl nelegálních ekonomických aktivit na přidané hodnotě 27 Evropských států činil v letech 2007 až 2010 55,4 mil. EUR.¹⁴⁵ Jak můžeme vidět v prvním grafu, prostituce přináší druhý největší podíl přidané hodnoty z nelegálních ekonomických aktivit. Bohužel se mi nepodařilo dohledat přesnou částku, která reprezentuje podíl prostituce na přidané hodnotě. Podle grafu bych však odhadovala, že průměrný podíl prostituce na hrubé přidané hodnotě činil 16 mil. EUR.

Graf č. 4: Value added from IEAs, EU27 (EUR millions)

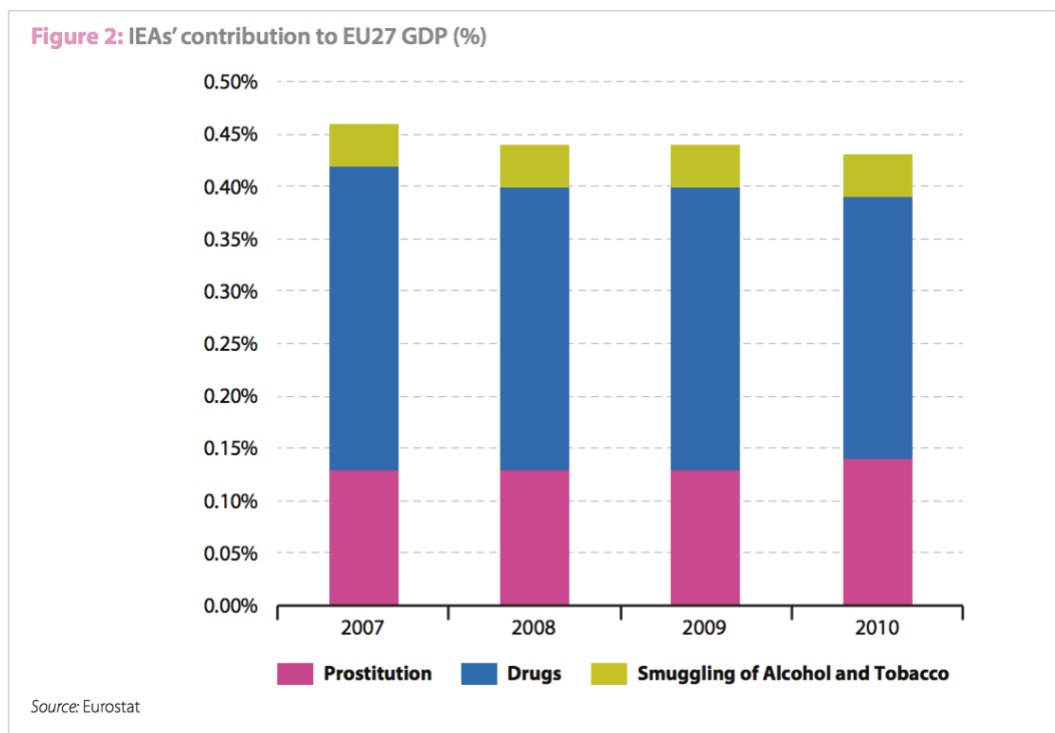
Zdroj:¹⁴⁶

¹⁴⁵ Handbook on the compilation of statistics on illegal economic activities in national accounts and balance of payments. *Ec.europa.eu* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8714610/KS-05-17-202-EN-N.pdf/eaf638df-17dc-47a1-9ab7-fe68476100ec>

¹⁴⁶ Tamtéž.

Druhý graf nám znázorňuje podíl nelegálních ekonomických aktivit 27 Evropských států na HDP uvedený v procentech. Jak můžeme opět vidět, prostituce přináší druhý největší podíl nelegálních ekonomických aktivit na HDP. A to přibližně 12 %.¹⁴⁷

Graf č. 5: IEAs' contribution to EU27 GDP (%)

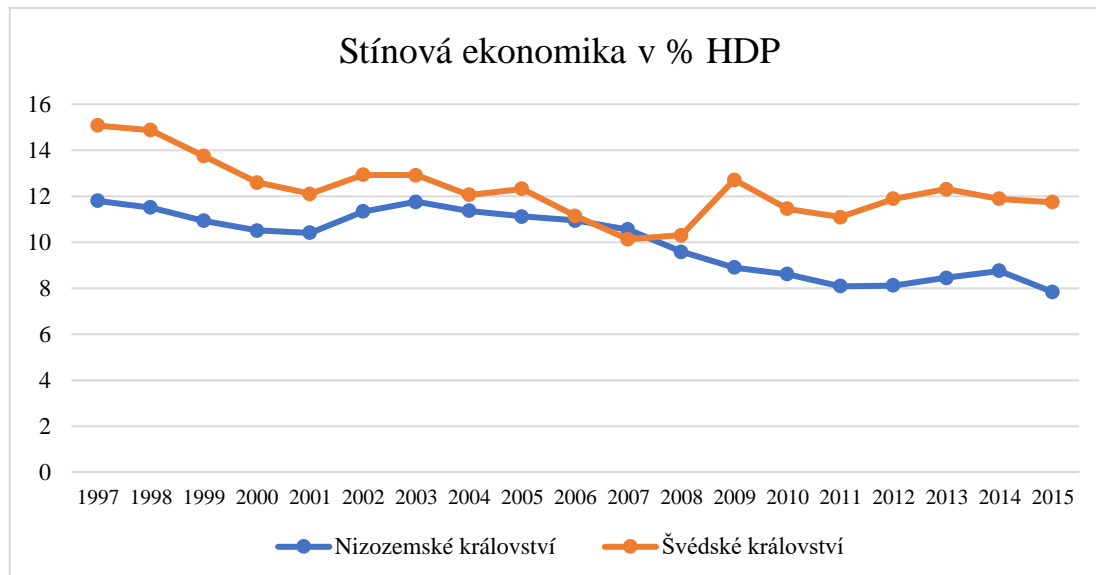
Zdroj:¹⁴⁸

V následujícím grafu můžeme vidět vývoj stínové ekonomiky ve Švédském a Nizozemském království za období let 1997 až 2015.

¹⁴⁷ Handbook on the compilation of statistics on illegal economic activities in national accounts and balance of payments. *Ec.europa.eu* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8714610/KS-05-17-202-EN-N.pdf/eaf638df-17dc-47a1-9ab7-fe68476100ec>

¹⁴⁸ Tamtéž.

Graf č. 6: Stínová ekonomika v % HDP

Zdroj: vlastní zpracování dle¹⁴⁹

Procentuální podíl stínové ekonomiky na HDP dosahuje vyšší hodnoty ve Švédském království. Průměrná hodnota procentuálního podílu stínové ekonomiky ve Švédském království dosahuje 13,28 % (za období od roku 1991 do roku 2015). V Nizozemském království je tato průměrná hodnota nižší. Za stejné období dosáhl procentuální podíl stínové ekonomiky na HDP 10,77 %. V porovnání se světovým průměrem, ve kterém bylo zahrnuto 158 zemí, který činí 27,78 % můžeme konstatovat, že podíl ve Švédském království je poloviční.¹⁵⁰

Další graf se týká hrubé přidané hodnoty nelegálních aktivit ve Švédském království. Období 2002 až 2006 jsem vybrala z toho důvodu, že toto období obsahovalo údaje k oběma státům.

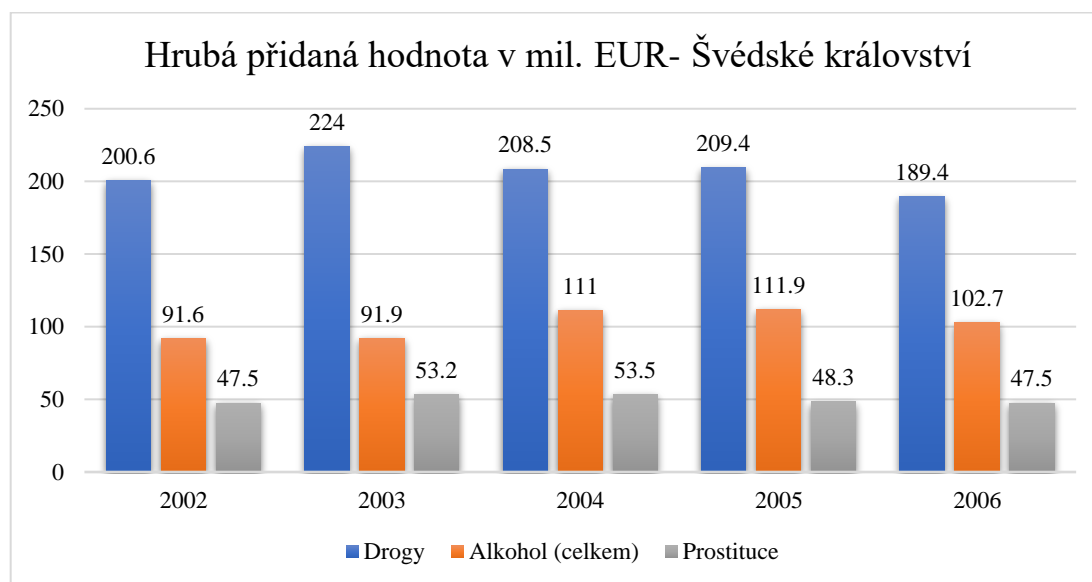
¹⁴⁹ Sweden: Shadow economy. *The Global Economy*. [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Sweden/shadow_economy/

Netherlands: Shadow economy. *The Global Economy*. [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Netherlands/shadow_economy/

¹⁵⁰ Shadow economy - Country rankings. *TheGlobalEconomy.com* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/shadow_economy/

Na hrubé přidané hodnotě nelegálních aktivit se nejvíce podílí drogy, které v průměru přesahují částku 206,38 mil. EUR. Druhý největší podíl přináší alkohol (pokud tedy počítáme pašování alkoholu, domácí výrobu alkoholu, víno a silné pivo společně), a to s průměrnou hodnotou 101,82 mil. EUR. Jak můžeme vidět, prostituce přináší třetí největší podíl hrubé přidané hodnoty z nelegálních aktivit. Avšak její průměrný podíl činí přibližně polovinu podílu alkoholu, a to 50 mil. EUR (za období 2002 až 2006). Období let 2002 až 2006 jsem vybrala z toho důvodu, že toto období poskytovalo data k oběma královstvím.¹⁵¹

Graf č. 7: Hrubá přidaná hodnota v mil. EUR- Švédské království

Zdroj: vlastní zpracování dle¹⁵²

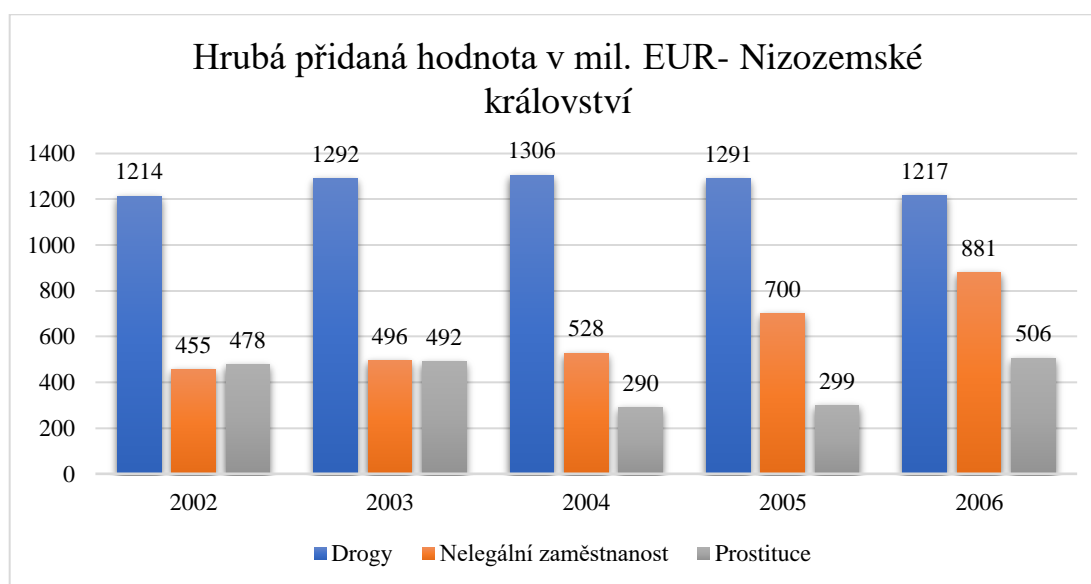
Co se týká hrubé přidané hodnoty nelegálních aktivit v Nizozemském království, tak i zde tvoří největší podíl nelegálních aktivit na hrubé přidané hodnotě drogy. Avšak zde již můžeme vidět, že hodnota, kterou se drogy podílí na hrubé přidané

¹⁵¹ Handbook on the compilation of statistics on illegal economic activities in national accounts and balance of payments. *Ec.europa.eu* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8714610/KS-05-17-202-EN-N.pdf/eaf638df-17dc-47a1-9ab7-fe68476100ec>

¹⁵² Tamtéž.

hodnotě je mnohem větší. Přínos drog činí v průměru 1264 mil. EUR. Na druhém místě je zařazeno nelegální zaměstnávání, které činí v průměru 612 mil. EUR. Třetí místo patří opět prostituci, která přináší v průměru 413 mil. EUR. Průměrný podíl, který přináší prostituce v Nizozemském království se rovná dvojnásobku průměru částky, kterou se podílí na HPH drogy ve Švédském království.¹⁵³ Při komparaci přínosu prostituce ve Švédském a Nizozemském království můžeme vidět, že přínos švédské prostituce je napříč obdobími stabilnější oproti té nizozemské.

Graf č. 8: Hrubá přidaná hodnota v mil. EUR- Nizozemské království

Zdroj: vlastní zpracování dle¹⁵⁴

5.1.2 Vývoj konečné spotřeby domácností

V této podkapitole se zaměřím na vývoj celkové konečné spotřeby domácností v porovnání s konečnou spotřebou domácností za účelem nákupu sexuálních služeb. Jako první tedy porovnáme vývoj konečné spotřeby domácností za účelem nákupu

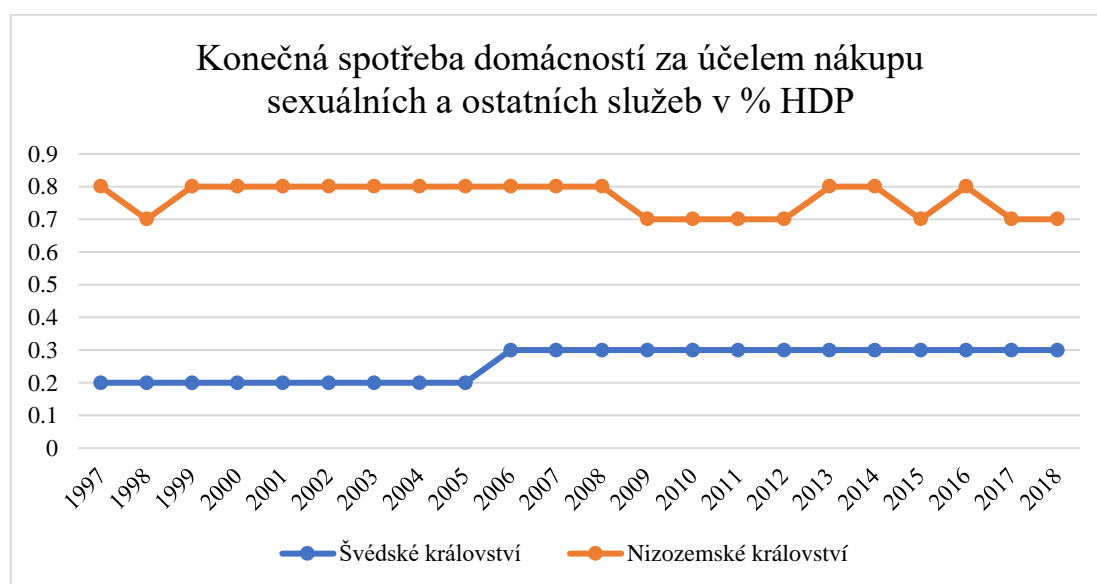
¹⁵³ Handbook on the compilation of statistics on illegal economic activities in national accounts and balance of payments. *Ec.europa.eu* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8714610/KS-05-17-202-EN-N.pdf/eaf638df-17dc-47a1-9ab7-fe68476100ec>

¹⁵⁴ Tamtéž.

sexuálních služeb. Zkoumané období bude od roku 1997 do roku 2018 z toho důvodu, abychom mohli sledovat vývoj konečné spotřeby před zavedením švédského zákona o zákazu nákupu sexuálních služeb a před zrušením nizozemského zákona o zákazu nevěstinců. Jelikož Eurostat nezahrnuje ve svých statistikách data týkající se čistě prostituce v Nizozemském království, budu porovnávat data kategorie prostituce a ostatní služby.

Prvním rozdílem ve vývoji konečné spotřeby domácností za účelem nákupu sexuálních a ostatních služeb je procentuální podíl na hrubém domácím produktu. Zatímco v Nizozemském království dosahuje procentuální podíl 0,76 % HDP, ve Švédském království je tento podíl v průměru 0,26 % HDP.

Graf č. 9: Konečná spotřeba domácností za účelem nákupu sexuálních a ostatních služeb v % HDP

Zdroj: vlastní zpracování dat z Eurostatu

Švédská vláda uvádí, že zákonem o zákazu nákupu sexuálních služeb docílila snížení poptávky, které vedlo ke snížení osob poskytujících sexuální služby. V grafu vývoje spotřeby domácností za účelem nákupu prostituce vidíme, že došlo k poklesu výdajů na prostituci v roce, kdy byl zákon implementován, avšak již rok poté se tyto

výdaje opět zvýšily. Z dlouhodobého hlediska tak můžeme vidět, že spotřeba domácností na prostituci nejsou stabilní a nemají pouze klesající tendenci. Můžeme tak tedy konstatovat, že i přes zákaz nákupu sexuálních služeb domácnosti za tyto služby utrácejí. V průměru domácnosti utratí za prostituci přibližně 63. mil EUR ročně (od roku 2000).

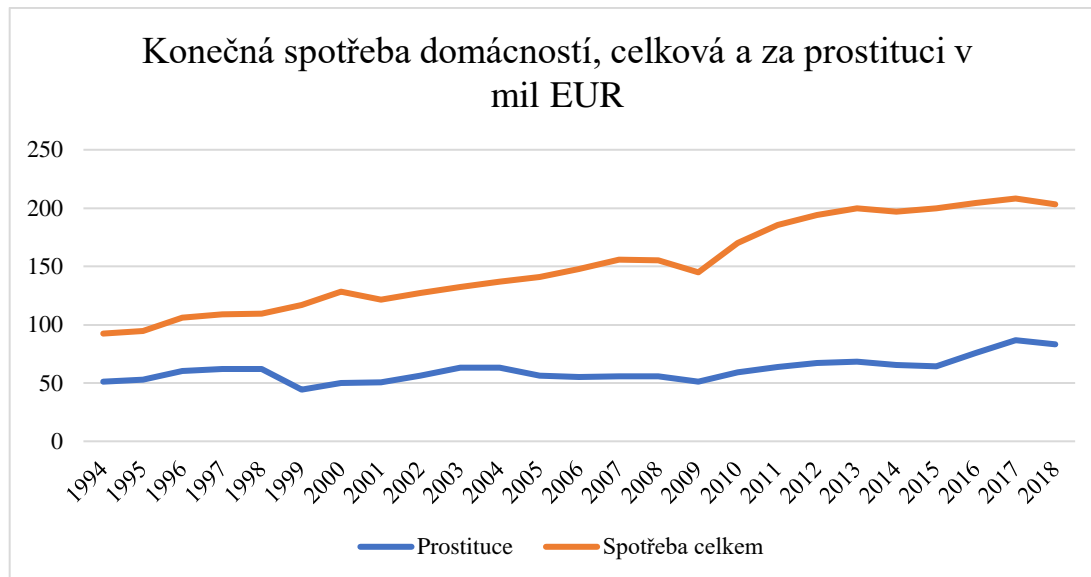
Graf č. 10: Konečná spotřeba domácností za prostituci v mil EUR

Zdroj: vlastní zpracování dat z Eurostatu

Při porovnání celkové konečné spotřeby domácností s konečnou spotřebou domácností za prostituci můžeme konstatovat, že celková konečná spotřeba domácností roste dynamičtěji nežli spotřeba za prostituci. Zkoumané období jsem stanovila od roku 1994 do roku 2018, aby byl vidět vývoj křivky konečné spotřeby již před přijetím zákona.

Graf č. 11: Konečná spotřeba domácností, celková a za prostituci v mil EUR

Zdroj: vlastní zpracování dat z Eurostatu

5.1.3 Závěr ekonomické komparace

Je velmi těžké přesně porovnat tyto dva modely z důvodu, že neexistuje příliš ekonomických studií, které by se zabíraly ekonomickou efektivností či ekonomickým prospěchem přístupu státu k problematice prostituce.

Z uvedených dat můžeme konstatovat, že v obou zemích dochází k úniku příjmu státu z prostituce. K úniku příjmu v Nizozemském království může docházet z důvodu nezachycení příjmů osob, které nejsou občany Nizozemského království a uchylují se tak na nelegální trh. Podle statistik převládá v Nizozemském království počet nerezidentů vykonávajících sexuální služby nad rezidenty, kteří tyto služby poskytují. V Nizozemském království také převládá počet obětí obchodu s lidmi za účelem prostituce, který může stát za únikem příjmu státu. Co se týká úniku příjmu ve Švédském království, tak ten může být způsoben tím, že se osoby poskytující sexuální služby přesunuly na nelegální trh, který jim může umožňovat lepší vyjednávací sílu při sjednávání poskytnutí sexuálních služeb za úplatu. Nebo může být také způsoben systémem, který sice dovoluje působit jako sexuální pracovník, avšak

tato pozice je nejen odsuzována společností, ale také není možné být zaregistrován jako osoba samostatně výdělečně činná s předmětem podnikání poskytování sexuálních služeb. Podle průzkumu provedeného Centrem ekonomických a tržních analýz (CETA) se ve Švédském království vyskytuje situace, kdy je osoba sebezaměstnaná a nepřízná celý svůj příjem nejčastěji v porovnání s ostatními pěti zeměmi střední a východní Evropy, které byly ve studii CETA zkoumány.¹⁵⁵ Podle dat také můžeme vidět, že spotřeba domácností za účelem nákupu sexuálních služeb se každoročně pohybuje okolo 63 mil. EUR. Zákon tak jednoznačně nedosáhl dlouhodobého poklesu poptávky po sexuálních službách. Poklesu dosáhl pouze v prvním roce po zavedení tohoto zákona.

5.2 Česká republika

5.2.1 Stínová ekonomika

Stínová ekonomika v České republice dosahuje průměrně 10 % HDP. Na konci loňského roku (2019) uvedl analytik Centra ekonomických a tržních analýz (CETA) Michael Fanta, že stínová ekonomika činí 9,2 % HDP což je přibližně 460 miliard Kč. Do stínové ekonomiky byly započítány například nelegální produkty a služby prodávané na černém trhu nebo stínový pracovní trh. Podle CETA jsou příčinami vzniku stínové ekonomiky v České republice výše zdanění a odvodů na sociální a zdravotní pojištění nebo také míra zdanění.¹⁵⁶ V roce 2013 byl odhad stínové ekonomiky stanoven na 622 miliard Kč. Došlo tedy k poklesu objemu stínové

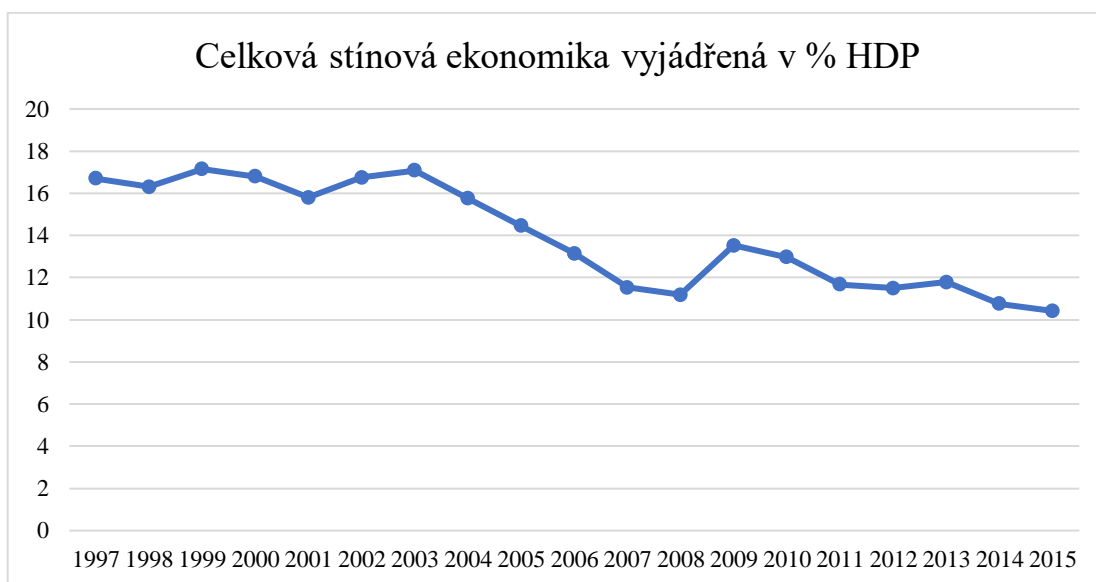
¹⁵⁵ TZ Mezinárodní analýza stínové ekonomiky: čím je stimulována a jak ji redukovat? *Centrum ekonomických a tržních analýz* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://eceta.cz/tz-mezinarodni-analyza-stinove-ekonomiky-cim-je-stimulovana-a-jak-ji-redukovat/>

¹⁵⁶ Studie: Šedá ekonomika v Česku dosahuje asi desetiny HDP země. Objem černého trhu činí téměř půl bilionu. *E15.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/obchod-a-sluzby/studie-seda-ekonomika-v-cesku-dosahuje-asi-desetiny-hdp-zeme-objem-cerneho-trhu-cini-temer-pul-bilionu-1362851>

ekonomiky.¹⁵⁷ Podle studie CETA k tomuto poklesu mohlo dojít díky legislativě, která vznikla v posledních pěti letech. Ta totiž byla z větší části zaměřena na významné faktory ovlivňující velikost stínové ekonomiky (četnost kontrol, výše pokut, finanční situace spotřebitelů). Studie také uvádí, že nejvýznamnější motivací pro práci „na černo“ je výše zdanění a odvodů. Odvodům se snaží tyto osoby vyhnout z toho důvodu, že jim poskytované služby za odvody nepřijdou dostatečné.¹⁵⁸

Jak můžeme vidět v následujícím grafu, tak stínová ekonomika v České republice má klesající tendenci od roku 2003. V roce 2009 jsme zaznamenali její opětovný růst, který však přešel opět k poklesu již následující rok. Průměrný procentuální podíl celkové stínové ekonomiky na HDP za posledních deset let je 11.52 %.

Graf č. 12: Celková stínová ekonomika vyjádřená v % HDP

¹⁵⁷ BUKOVSKÝ, Jaroslav. Šedá ekonomika letos přesáhne 622 miliard. *E15.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/seda-ekonomika-letos-presahne-622-miliard-1012215>

¹⁵⁸ Studie: Šedá ekonomika v Česku dosahuje asi desetiny HDP země. Objem černého trhu činí téměř půl bilionu. *E15.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/obchod-a-sluzby/studie-seda-ekonomika-v-cesku-dosahuje-asi-desetiny-hdp-zeme-objem-cerneho-trhu-cini-temer-pul-bilionu-1362851>

Zdroj: vlastní zpracování dat dle¹⁵⁹

5.2.2 Množství peněz zinkasovaných osobami poskytujícími sexuální služby

Česká Pirátská strana v roce 2019 uvedla, že v případě legalizace prostituce by Česká republika mohla získat až miliardu korun tak, jak tomu bylo v Maďarské republice.¹⁶⁰ Podle odhadů ČSÚ provedených v roce 2015 by byl celkový přínos na daních a sociálních odvodech okolo 560 mil. korun ročně.¹⁶¹ Podle ředitelky neziskové organizace by zdanění osob poskytující sexuální služby přineslo do státní pokladny přibližně 200 mil. Kč.¹⁶² A podle zakladatele prvního internetového katalogu sexuálních služeb Andreje Anastasova by legalizace prostituce mohla vynést v řadách desítek až sta mil. korun ročně.¹⁶³

ČSÚ určil vlastní metodu výpočtu, jelikož žádná světová metodologie takového výpočtu neexistuje. Tato metoda je vyjádřená vzorcem¹⁶⁴:

$$S = N \times P \times Y$$

S se rovná množství peněz zinkasovaných sexuálními pracovníci za rok

N se rovná počtu sexuálních pracovníků

P se rovná průměrné ceně za službu

¹⁵⁹ Shadow economy - Country rankings. *TheGlobalEconomy.com* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/shadow_economy/

¹⁶⁰ Schillerová: Legalizace prostituce by miliardy nepřinesla. Nabízejí se hlavně matky samoživitelky. *Echo24.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SUdwG/schillerova-legalizace-prostituce-by-miliardy-neprinesla-nabizeji-se-hlavne-matky-samozivitelky>

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² PROCHÁZKA, Jakub. Sexuální byznys: Na úniku z šedé zóny. *BusinessInfo.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/sexualni-byznys-na-uniku-z-sede-zony/>

¹⁶³ HRON, Lukáš. Být prostitutkou už není ostuda, říká podnikatel v sexbyznysu. *IDnes.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/xman/styl/prostituce-sex-cz-andrej-anastasov-nevestinec-nocni-podnik-privat.A190730_161421_xman-styl_fro

¹⁶⁴ REVIZE: Zachycení prostituce v národních účtech. *Apl.czso.cz* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/nufile/MLR_N2_prostituce.pdf

Y.....se rovná počtu kontaktů se zákazníkem za rok

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Tržní produkce	7 635	7 787	7 947	8 102	8 431	8 606	8 060
Mezispotřeba	2 291	2 336	2 384	2 431	2 529	2 582	2 418
Výdaje na indiv. spotřebu	2 214	2 336	2 424	2 512	2 615	2 790	2 825
Vývoz zboží a služeb	5 421	5 451	5 523	5 590	5 816	5 816	5 235
<i>Podnikatelé v přep. osob.</i>	<i>6 462</i>	<i>6 677</i>	<i>6 926</i>	<i>6 980</i>	<i>7 112</i>	<i>7 078</i>	<i>6 782</i>

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tržní produkce	7 747	8 603	8 687	8 786	8 899	9 022	7 876
Mezispotřeba	2 324	2 581	2 867	3 251	3 649	4 060	3 544
Výdaje na indiv. spotřebu	3 036	3 801	4 279	4 715	5 116	5 480	5 109
Vývoz zboží a služeb	4 711	4 802	4 408	4 071	3 783	3 542	2 767
<i>Podnikatelé v přep. osob.</i>	<i>6 871</i>	<i>7 020</i>	<i>7 134</i>	<i>7 248</i>	<i>7 362</i>	<i>7 476</i>	<i>7 437</i>

Tabulka č. 1: Prostituce po revizi 2011, mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V Tabulce 1 můžeme vidět odhad hodnot jednotlivých ukazatelů. Ukazatele jsou charakterizovány následovně:

Pojmy:

- 1) **Tržní produkce** – množství peněz inkasovaných sexuálními pracovníky za rok.
- 2) **Mezispotřeba** – odhadované náklady spojené s poskytováním sex. Služeb.
- 3) **Výdaje na indiv. Spotřebu** – část tržní produkce, kdy jsou sex. služby poskytovány residentům České republiky.
- 4) **Vývoz zboží a služeb** – část tržní produkce, kdy jsou sex. služby poskytovány nerezidentům České republiky.

5) Podnikatelé v přepočítaných osobách – počet osob poskytujících sexuální služby na „plný úvazek“. ¹⁶⁵

Tuto metodu však nepoužiji, jelikož data pro období 2009 až 2019 nejsou k dispozici.

Podle zprávy ČSÚ o nelegální prostituci dosahovaly výdělky osob poskytujících sexuální služby v roce 2003 přibližně 8 718 mil. Kč. Odhad počtu osob poskytujících služeb byl 9 741. Při daných datech tedy vycházelo, že jedna sexuální pracovnice si za den vydělá v průměru 2 500 Kč.

Andrej Anastasov v rozhovoru pro idnes uvedl, že osoba poskytující sexuální služby, která tuto činnost vykonává nepravidelně si v průměru vydělá okolo 10 až 15 tis. Kč za měsíc. Sexuální pracovnice, která má 2 až 3 klienty denně si vydělá průměrně 40 tis. Kč a více (za měsíc). A jsou zde i takové, které si jsou schopny vydělat až 100 tis. Kč za měsíc (či více), ty mohou mít až 10 klientů denně. ¹⁶⁶

Pokud bychom tedy vzali v úvahu, že sexuální pracovnic je v současné chvíli v České republice okolo 13 tis., avšak ne všechny pracují celý rok každý den (proto do výpočtu použijeme číslo 10 tis. sexuálních pracovnic) s tím, že průměrný denní výdělek je 3000 Kč vyjde nám podle následujícího vzorce, že množství peněz v prostituci za rok je 10 950 mil. Kč. Číslo 10 tis. sexuálních pracovnic jsem vybrala na základě odhadů Rozkoše bez rizika, jejíž odhad v roce 2012 byl, že denně vykonává prostituci přibližně 10 tis. osob. ¹⁶⁷

¹⁶⁵ KAZILOVÁ, Martina. Daň z prostituce: Diplomová práce, vedoucí práce: Petr Valouch. *Is.muni.cz* [online]. Masarykova Univerzita, ekonomicko správní fakulta, 2012 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/xmwfb/DP_Kazilova.pdf

¹⁶⁶ HRON, Lukáš. Být prostitutkou už není ostuda, říká podnikatel v sexbyznysu. *IDnes.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/xman/styl/prostituce-sex-cz-andrej-anastasov-nevestinec-nocni-podnik-privat.A190730_161421_xman-styl_fro

¹⁶⁷ KAZILOVÁ, Martina. Daň z prostituce: Diplomová práce, vedoucí práce: Petr Valouch. *Is.muni.cz* [online]. Masarykova Univerzita, ekonomicko správní fakulta, 2012 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/xmwfb/DP_Kazilova.pdf

Vzorec:

Množství peněz zinkasovaných osobami poskytujícími sexuální služby za rok se rovná dennímu počtu prostituujících osob krát jejich průměrný výdělek krát počet pracovních dní.¹⁶⁸

Podle odhadů ČSÚ z roku 2011 tvoří 40 % zahraničních zákazníků a 60 % klienti z České republiky. Pokud bychom tedy brali v úvahu, že stejný poměr platí i dnes znamenalo by to, že 4 380 mil. Kč by se započítalo v národním účtu do vývozu služeb a 6 570 mil. Kč by se započítala do konečné spotřeby domácností. Co se nákladů spojených s provozem týče, podle odhadů ČSÚ z roku 2009 tvořily tyto náklady 45 % což činí přibližně 4 927 mil. Kč. Tato částka by tak spadala do mezispotřeby. Když tedy odečteme celkové náklady, dojdeme k částce 6 023 mil. Kč, která tvoří přidanou hodnotu.

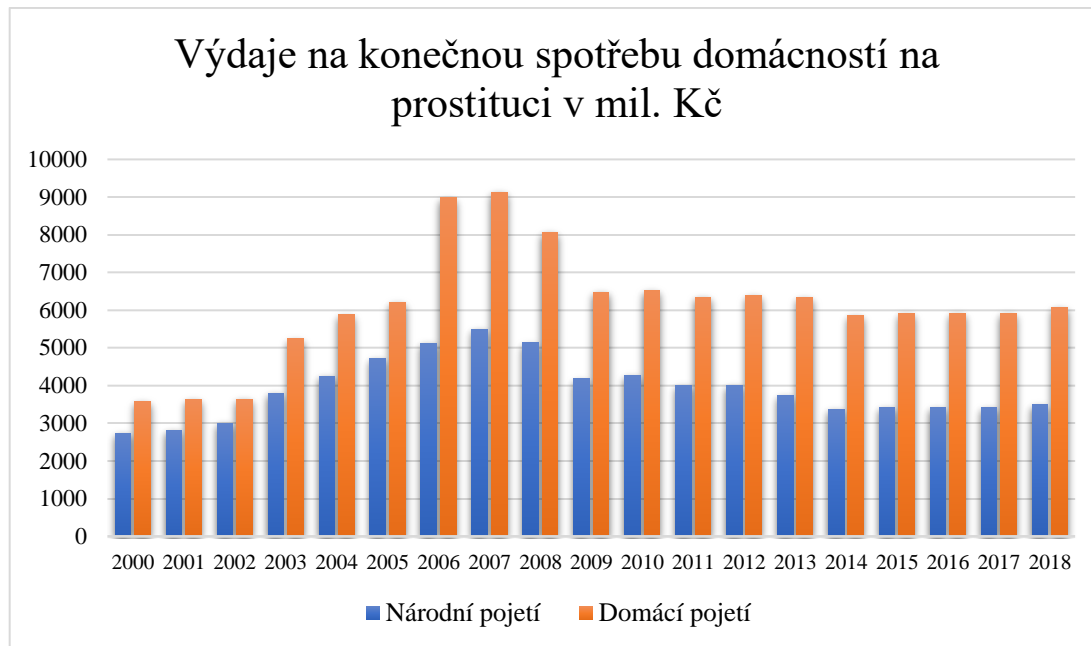
5.2.3 Konečná spotřeba domácností

Výdaje na konečnou spotřebu domácností v národním pojetí zahrnuje výdaje residentů České republiky v tuzemsku i v zahraničí. Domácí pojetí naopak zahrnuje výdaje residentů i nerezidentů v tuzemsku. Pro naše účely je tak důležitější spotřeba domácností v domácím pojetí.

Při porovnání výdajů na konečnou spotřebu domácností za účelem prostituce v národním a domácím pojetí, tak můžeme vidět, že spotřeba v domácím pojetí převyšuje spotřebu v národním pojetí. Průměrná hodnota výdajů na spotřebu v národním pojetí za dané období je 3 912 mil. Kč. Průměrná hodnota spotřeby v domácím pojetí je 6 109 mil. Kč. Výdaje za spotřebu residentů a nerezidentů v tuzemsku je tedy 1,5krát větší než spotřeba residentů v tuzemsku a zahraničí.

¹⁶⁸ URBÁNEK, Vladimír. ČSÚ - podíl prostituce na HDP ČR je nezanedbatný. *Kurzy.cz* [online]. 2002 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/41312-csu-podil-prostituce-na-hdp-cr-je-nezanedbatny/>

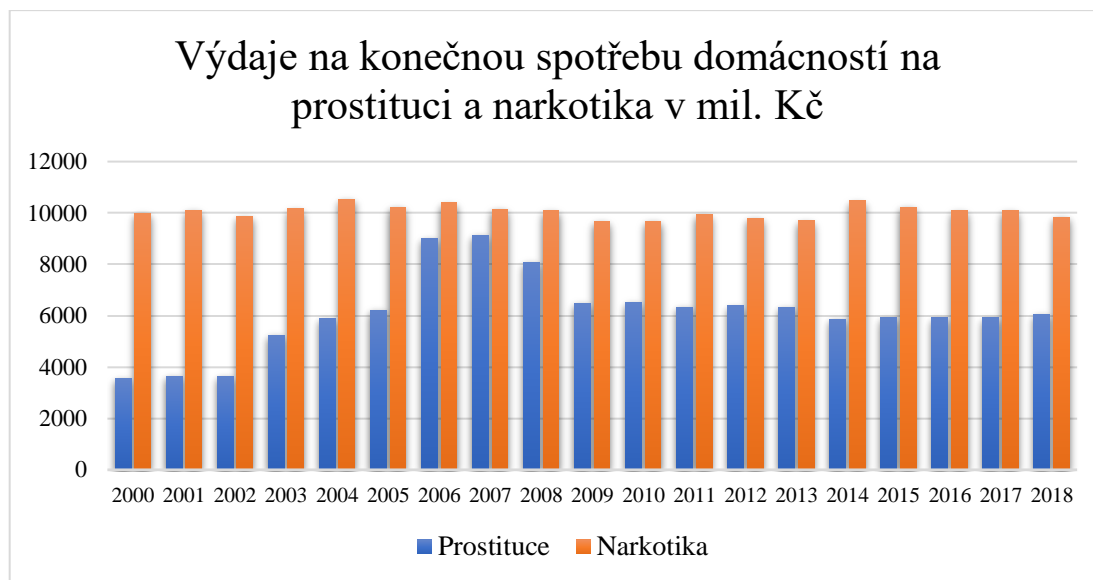
Graf č. 13: Výdaje na konečnou spotřebu domácností na prostituci v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dat z ČSÚ

Podle konečné spotřeby domácností na prostituci v domácím pojetí bylo v roce 2018 utraceno za prostituci 6 060 mil. Kč. To činí 0,24 % z celkové konečné spotřeby. Při porovnání konečné spotřeby za účelem nákupu prostitute a narkotik můžeme vidět, že výdaje na narkotika v domácím pojetí je 1,6krát vyšší než výdaje na prostituci. Co se týče vývoje výdajů na narkotika, dá se konstatovat, že tyto výdaje jsou za zkoumané období stabilní. Oproti tomu výdaje na prostituci se za zkoumané období mění. Nicméně od roku 2009 můžeme konstatovat, že výdaje jsou stabilní a přinášejí průměrně 5 611 mil. Kč ročně.

Graf č. 14: Výdaje na konečnou spotřebu domácností na prostituci a narkotika v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dat z ČSÚ

5.3 Návrh pro Českou republiku

Zda by se měla Česká republika vydat po stopách švédského či nizozemského modelu záleží na tom, co prostituce pro českou vládu a občany znamená a co je cílem našeho státu. Pokud se chce stát pokusit o vymýcení společensky nežádoucího jevu, pak se měla vydat po stopách švédského modelu. Důležité je však podotknout, že by Česká republika musela prvotně investovat do edukace policie a soudců, tak jak tomu bylo ve Švédském království. Je však otázkou nakolik by tato edukace přispěla k pozdějším výnosům v podobě pokut klientů. Již dnes má Česká republika problém s pokutováním osob, které porušují obecně závaznou vyhlášku a s prokazováním těmto osobám porušení vyhlášek, a tak může dojít k tomu, že náklady vynaložené na edukaci policie mohou, avšak nemusí dosáhnout dostatečné ekonomické prospěšnosti státu z kriminalizace klientů. Ve Švédském království bylo vyčleněno přes 5,1 mil. EUR na tuto edukaci, a to pouze během prvních 3 let. V roce 2008 poté vláda vyčlenila 213 mil. SEK (19,6 mil. EUR) na zajištění opatření,

kteřá byla vydána v národním akčním plánu pro prevenci prostituce a obchodování s lidmi.¹⁶⁹ Myslím si tak, že Švédský model není ekonomický prospěšný, jelikož poměr výdajů přesahuje několikrát násobně počet osob, které ve Švédském království poskytuje sexuální služby a případně odvádí z této činnosti daně. Počet pokutovaných osob či odsouzených je také malý¹⁷⁰ a nedosahuje výše vynaložených vládních výdajů.

Pokud by však Česká republika chtěla docílit ochrany osob poskytující sexuální služby i jejich klientů, měla by se vydat směrem k legalizaci prostituce. Počáteční náklady státu by spočívaly ve formě zřízení systému pro osoby poskytující sexuální služby. Výnosy by poté byly ve formě daní z poskytování těchto služeb, administrativní poplatky a popřípadě sankce za nedodržení podmínek či za trestné činy.

Pokud totiž chtějí dvě osoby uskutečnit dobrovolnou směnu sexuálních služeb za poplatek, tak tento obchod proběhne bez ohledu na právní úpravu státu. Proto si myslím, že je lepší přistoupit k tomuto jevu, kterému nejde zamezit jako k povolání a vytvořit takové podmínky, které budou výhodné pro obě strany a zároveň bude obě strany chránit před jakoukoliv podobou újmy. Jak můžeme vidět, tak i přední ekonomové jako je například Milton Friedman nebo Walter Block zastávali názor legalizace a regulace prostituce.

Co se týče podoby legalizace prostituce, tak bych nenásledovala příklad Nizozemského království, co se týče právní úpravy, jelikož můžeme vidět, že přenesení zodpovědnosti tvorby politiky prostituce na obce vedlo k potížím. Česká republika by měla vytvořit právní úpravu, která by určovala základní právní rámec pro osoby, které chtějí podnikat v sexuálním průmyslu (ať už to jsou sami sexuální pracovníci nebo majitelé nevěstinců). Zákon s celorepublikovou působností by měl určovat například věkovou hranici, od které je možné poskytovat sexuální služby. Podmínky,

¹⁶⁹ Sweden. *European Commission* [online]. Nedat. [cit. 2020-03-05]. Dostupné: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/member-states/sweden_en#_ftn15

¹⁷⁰ OLSSON, Anthony Jay. PROSTITUTION POLICY IN SWEDEN – TARGETING DEMAND. *THE SWEDISH INSTITUTE* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://sharingsweden.se/app/uploads/2019/02/si_prostitution-in-sweden_a5_final_digi_.pdf

kteřé tato osoba musí splnit před zahájením činnosti v sexuálním průmyslu jako je například způsobilost k právním úkonům, má zdravotní pojištění a má čistý trestní rejstřík. A také podmínky pro majitele všech zařízení, ve kterých se budou poskytovat sexuální služby. Tento zákon by měl také stanovit výši pokuty či trestu za porušení jakéhokoliv nařízení a stanovit, které činy spojené s prostitucí budou trestné, jako například obchodování s lidmi nebo nedobrovolná prostituce. Detailnější politika by poté měla být v působnosti jednotlivých obcí. Obce by tak mohly samy upravovat časové nebo místní podmínky s tím, že celkový zákaz prostituce na území obce by nebyl možný. A to z toho důvodu, aby nedocházelo k relokaci sexuálního průmyslu pouze do některých obcí.

Co se týče registrace osob, které chtějí pracovat jako sexuální pracovníci, Česká republika by se měla v tomto směru přiklonit k návrhu z roku 2005, který určuje za místo registrace obci, ve které je prostituce vykonávána, nikoliv v obci podle trvalého bydliště. Registrace osob by také měla být neveřejná a co nejvíce anonymní, aby sexuální pracovníci nebyli odrazováni od této registrace strachem ze ztráty soukromí a identity. Poplatek za registraci a povolení by se měl pohybovat v rozpětí od 500 Kč do maximálně 1 000 Kč z toho důvodu, že velká část osob, které poskytují sexuální služby se k této činnosti dostaly z důvodu zadlužené nebo osobní finanční nouze a vysoká částka za registraci by je mohla odradit od registrace. Pokud by částka byla určena na 1000 Kč a více mělo by to být reflektováno v době platnosti oprávnění k poskytování sexuálních služeb. Co se týče poplatku za povolení pro majitele podniků ty by měly mít dobu platnosti v rozmezí mezi 3-5 lety.

V souvislosti s legalizací se předpokládalo zvýšení administrativních nákladů na úrovni obcí třetího typu, a to kvůli nákladům na řízení a vydávání průkazů. Tyto náklady by mohly být sníženy, pokud by se Česká republika přiklonila k systému v podobě e-governmentu. Pokud by si osoba mohla žádost vyřídit přes internet došlo by k nižšímu časovému zatížení úředníků.

Pokud by se sexuální pracovník rozhodl pracovat v sexuálním průmyslu jako osoba samostatně výdělečně činná, tak by neměla být vytvořena nová kategorie činnosti s názvem prostituce či sexuální služby, avšak měly by tyto činnosti spadat mezi ostatní osobní služby, aby byla zachována větší anonymita pro tyto pracovníky. Nebo by mohla být vytvořena nová podkategorie, která by byla viditelná pouze pro finanční úřad, aby v budoucnu byl snadnější přístup k datům týkající se právě sexuálních pracovníků jako je počet registrovaných osob, průměrná výše jejich výdělku apod. Bylo by také dobré zvážit velikost výdajových paušálů pro tyto osoby, jelikož jejich výdaje dosahují vysokého procenta jejich příjmu.

Jak ubylo uvedeno v návrhu zákona o regulaci prostituce z roku 2013, hospodářský dopad by měla legalizace například v podobě zřízení a provozu registru, který by evidoval veškeré údaje o osobách, kterým bylo uděleno povolení poskytovat sexuální služby. Hodnota zřízení tohoto registru byla stanovena na 3 mil. Kč. Tuto sumu peněz by stát mohl investovat do vytvoření zmiňovaného systému (e-governmentu), nebo by mohla být tato částka využita na vzdělávací program policistů v oblasti prostituce za účelem efektivnější pomoci osobám poskytujících sexuální služby.

Co se týče občanů jiných zemí, tak by Česká republika neměla vydávat povolení k pobytu za účelem sexuálního průmyslu. Pokud tak nerezident žádá o povolení poskytovat sexuální služby v České republice, měl by mít již předem schválené povolení k přechodnému pobytu nebo k dlouhodobému pobytu.

Jako poslední doporučení bych dodala, že pokud se Česká republika rozhodne vydat směrem regulace prostituce měla by podobu legalizace konzultovat s organizacemi, které se zabývají problematikou prostituce či přímo se sexuálními pracovníky, aby došlo k vytvoření realizovatelné a efektivní právní úpravě, která by předcházela odchodu sexuálních pracovníků na nelegální trh z důvodu například vysokých odvodů či nedostatečně výhodných podmínek pro tyto osoby.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na přístupy států k problematice prostituce. V teoretické části jsem se zaměřila, které přístupy existují a na země, které reprezentovaly tyto přístupy států. Popsala a analyzovala jsem i nežádoucí důsledky, které vznikly se zavedenou právní úpravou v jednotlivých státech, které reprezentovaly buďto aboliční, regulační nebo represivní přístup státu.

Cílem mé bakalářské práce bylo zjištění, který přístup k regulaci přináší státu největší ekonomický prospěch, a která z právních úprav je nejefektivnější. K dosažení těchto cílů jsem využila metodu literární rešerše a analýzy. Dle mého názoru přináší největší ekonomický prospěch regulace prostituce, jelikož náklady státu na legalizaci prostituce jsou minimální. Zato výdaje švédského modelu byly v prvních letech v řádech milionů švédských korun, i přes ten fakt, že počet osob poskytujících sexuální služby je ve Švédském království velice malý. Navíc je obtížné získat příjmy jako sexuální pracovník, jelikož klient je odstrašován rizikem dopadení policií. Efektivnost švédské právní úpravy je dle mého názoru malá z toho důvodu, že i přes zákaz nákupu sexuálních služeb klienti tyto služby tajně nakupují. Tento fakt poté vede pouze k tomu, že osoby poskytující sexuální služby jsou ve větším nebezpečí a jejich vyjednávací pozice je značně omezena. Prostituce se tak přesouvá na nelegální trh a stát přichází o příjmy z tohoto průmyslu. Stát by se měl snažit přesunout nelegální činnosti z neoficiální ekonomiky do té oficiální. Švédské království tak dosahuje přesného opaku, než by mělo.

Při vypracovávání jak teoretické, tak i praktické části jsem bohužel narazila na úskalí v podobě nedostupnosti dat, popřípadě studií, které by byly provedené po roce 2015. Častokrát jsem tak byla nucena čerpat ze zdrojů, které byly sice publikovány například v roce 2019 nebo v roce 2018, avšak jejich rozbor byl zaměřen na zhodnocení dat z let předešlých.

Zdroje

Knížní a elektronické zdroje

1. 5 The Netherlands: Legalization. *Lop.parl.ca* [online]. [cit. 2020-03-05].
Dostupné z:
https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#a5
2. 6 Sweden: Neo-Abolitionism. *Lop.parl.ca* [online]. [cit. 2020-03-05].
Dostupné z:
https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt64
3. 7 England: Abolitionism. *Library of Parliament* [online]. 2013 [cit. 2020-03-18].
Dostupné z:
https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E#txt74
4. BARNETT, Laura a Lyne CASAVANT. Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries. *Library of Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05].
Dostupné z:
https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/2011115E
5. BLOCK, Walter. Obhajoba neobhajitelného: Prostitutka. *Justice.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-03-17].
Dostupné z:
<https://www.mises.cz/?action=clanky&ID=obhajoba-neobhajitelneho-prostitutka-342.aspx>

6. BUKOVSKÝ, Jaroslav. Šedá ekonomika letos přesáhne 622 miliard. *E15.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/seda-ekonomika-letos-presahne-622-miliard-1012215>
7. Buying sex has been illegal in Ireland for one year but 'very little' has changed. *Thejournal.ie* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.thejournal.ie/sex-workers-ireland-laws-3865840-Feb2018/>
8. ČADOVÁ, Naděžda. Tisková zpráva Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci – květen 2019. *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4954/f9/ov190617.pdf
9. Čtrnácti deník: LEGALIZACE PROSTITUCE. *CEVRO* [online]. 2010 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/217408/224483_D_cs_14denik_2010_16.pdf
10. DAALDER, A.L. Prostitution in The Netherlands in 2014. *ResearchGate* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/312232232_Prostitution_in_The_Netherlands_in_2014
11. DAALDER, Annelies. Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban. *Wodc.nl* [online]. 2007 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://www.wodc.nl/binaries/ob249a-fulltext_tcm28-68261.pdf

12. DAALDER, Annelies. Prostitution in The Netherlands in 2014. *ResearchGate* [online]. 2015 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/312232232_Prostitution_in_The_Netherlands_in_2014
13. Danish Policy on Prostitution and Trafficking for sexual exploitation. *EUCPN* [online]. ©2020 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://eucpn.org/document/danish-policy-on-prostitution-and-trafficking-for-sexual-exploitation>
14. DANNA, Daniela. Report on prostitution laws in the European Union. *La Strada International* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf>
15. DI NICOLA, Andrea, Isabella ORFANO a Andrea CAUDURO, et al. STUDY ON NATIONAL LEGISLATION ON PROSTITUTION AND THE TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN. *Ec.europa.eu* [online]. 2005 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/study_on_national_legislation_and_prostitution_en_6.pdf
16. DODILLET, Susanne a Petra ÖSTERGREN. The Swedish Sex Purchase Act: Claimed Success and Documented Effects. *Gup.ub.gu.se* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://gup.ub.gu.se/file/56243>
17. Does Legalized Prostitution Increase Human Trafficking? *Science Direct* [online]. 2013 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305750X12001453>
18. EDLUND, Lena & Evelyn, KORN. A Theory of Prostitution. *Journal of Political Economy*, 2002, roč. 110, č. 1.

19. EKBERG, Gunilla S. SWEDISH LAWS, POLICIES AND INTERVENTIONS ON PROSTITUTION AND TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS: A COMPREHENSIVE OVERVIEW. *Researchgate* [online]. 2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/321254711_SWEDISH_LAWS_POLICIES_AND_INTERVENTIONS_ON_PROSTITUTION_AND_TRAFFICKING_IN_HUMAN_BEINGS_A_COMPREHENSIVE_OVERVIEW
20. Evaluation of the ban on purchase of sexual services. *Government Offices of Sweden* [online]. 2010 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.se/contentassets/3df7f4e9fd1f44d58ecaca06f4045b56/press-releases-20062010---beatrice-ask>
21. FEIN, Luba. Has the Nordic Model worked? What does the research say? *Nordic Model now* [online]. 2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://nordicmodelnow.org/2019/12/22/has-the-nordic-model-worked-what-does-the-research-say/>
22. Finland: MEMORANDUM IN RELATION TO THE CRIMINALIZATION OF HOMELESSNESS IN HUNGARY. *Housingrightswatch.org* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: http://www.housingrightswatch.org/sites/default/files/2012-12-11_RPT_FINLAND_anti_soc_laws_en.pdf
23. Finnish Policy on Prostitution and Trafficking for sexual exploitation. *Eucpn* [online]. ©2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://eucpn.org/document/finnish-policy-on-prostitution-and-trafficking-for-sexual-exploitation>

24. GLOBAL REPORT ON TRAFFICKING IN PERSONS 2018. *UNODC* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf
25. GŘIVNA, Tomáš a kol. *Právníký slovník*. 3. rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.
26. Handbook on the compilation of statistics on illegal economic activities in national accounts and balance of payments. *Ec.europa.eu* [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8714610/KS-05-17-202-EN-N.pdf/eaf638df-17dc-47a1-9ab7-fe68476100ec>
27. HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ, ed. *Co s prostitucí?: veřejné politiky a práva osob v prostituci*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-149-7.
28. HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ, ed. *Co s prostitucí?: veřejné politiky a práva osob v prostituci*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-149-7.
29. HAVELKOVÁ, Barbara a Blanka BELLAK-HANČILOVÁ. *Co s prostitucí? Veřejné politiky a práva osob v prostituci*. *Is.muni.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1423/podzim2016/GEN105/um/Havelkova_-_Co_s_prostituci_-_Kapitola_4_-_Ceska_pravni_uprava_prostitute.pdf

30. HRON, Lukáš. Být prostitutkou už není ostuda, říká podnikatel v sexbyznysu. *IDnes.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/xman/styl/prostitute-sex-cz-andrej-anastasov-vestinec-nocni-podnik-privat.A190730_161421_xman-styl_fro
31. Chapter 6. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/criminal_code_chapter_6_sweden_en_1.pdf
32. Jak v regulaci prostituce v ČR (27.1.2005). *Skaloud.net* [online]. 2005 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://www.skaloud.net/clanky/stanoviska/tridena-stanoviska/bezpecnost/jak-v-regulaci-prostitute-v-cr-27-1-2005/>
33. JAKOBSSON, Niklas a Andreas KOTSADAM. The Law and Economics of International Sex Slavery: Prostitution Laws and Trafficking for Sexual Exploitation. *Eniversity of Gothenburg* [online]. 2010 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/22825/4/gupea_2077_22825_4.pdf
34. JELEN, Tomáš. Vyhláška zakazující prostituci v Brně nefunguje, shodují se strážníci i neziskové organizace. *IRozhlas* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/vyhlaska-zakazujici-prostituci-v-brne-nefunguje-shoduji-se-straznici-i-neziskove-organizace_201510142044_mhromadkaik-privat.A190730_161421_xman-styl_fro
35. KAZILOVÁ, Martina. Daň z prostituce: Diplomová práce, vedoucí práce: Petr Valouch. *Is.muni.cz* [online]. Masarykova Univerzita, ekonomicko správní fakulta, 2012 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/xmwfb/DP_Kazilova.pdf

36. Legislation on the purchase of sexual services. *Government Offices of Sweden* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.se/articles/2011/03/legislation-on-the-purchase-of-sexual-services/>
37. MARIAN, Jakub. Prostitution laws in Europe. *Jakubmarian.com* [online]. 2017 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://jakubmarian.com/prostitution-laws-in-europe/>
38. MICHÁLEK, Jakub. Piráti chtějí regulovat prostituci. *Pirátská strana* [online]. 2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-chteji-regulovat-prostituci.html>
39. Mnohostranné smlouvy Přehled mnohostranných úmluv ve věcech občanskoprávních a úmluv souvisejících. *Justice.cz* [online]. ©2017 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/mnohostranne-smlouvy?clanek=mnohostranne-vztahy>
40. Monitoring Target 16.2 of the United Nations Sustainable Development Goals. *UNODC* [online]. 2010 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/research/UNODC-DNR_research_brief.pdf
41. MOORE, Jina. In Sweden Being A Prostitute Is Legal — But Paying One Isn't. *BuzzFeed News* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.buzzfeednews.com/article/jinamoore/in-sweden-being-a-prostitute-is-legal-but-paying-one-isnt>

42. Národní digitální knihovna pro studenty VŠ: Určeno pro pedagogy a vědecké pracovníky institucí na úrovni vysokých škol a jejich studenty. *Kramerius-vs.nkp.cz* [online]. [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/podminky-zpristupneni?page=uuid:34276020-9cbb-11e3-a880-5ef3fc9ae867>
43. NELSON, Jonathan. Sex and the Law: An Economic Analysis of Prostitution Legalization and Sex Trafficking Enforcement. *Academia.edu* [online]. 2014 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.academia.edu/20267404/Sex_and_the_Law_An_Economic_Analysis_of_Prostitution_Legalization_and_Sex_Trafficking_Enforcement
44. Netherlands: Shadow economy. *The Global Economy*. [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Sweden/shadow_economy/
45. NORWAY: THE HUMAN COST OF ‘CRUSHING’ THE MARKET: CRIMINALIZATION OF SEX WORK IN NORWAY. *Amnesty International* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur36/4034/2016/en/>
46. OLSSON, Anthony Jay. PROSTITUTION POLICY IN SWEDEN – TARGETING DEMAND. *THE SWEDISH INSTITUTE* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://sharingsweden.se/app/uploads/2019/02/si_prostitution-in-sweden_a5_final_digi_.pdf
47. Plzeňská vyhláška proti prostituci nezabírá. *Česká televize* [online]. 2008 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1434438-plzenska-vyhlaska-proti-prostituci-nezabira>

48. Policy Department C CITIZEN'S RIGHTS AND CONSTITUTIONAL AFFAIRS: NATIONAL LEGISLATION ON PROSTITUTION AND THE TRAFFICKING IN WOMEN AND CHILDREN. *News European Parliament* [online]. 2005 [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2005/360488/IPOL-JOIN_ET\(2005\)360488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2005/360488/IPOL-JOIN_ET(2005)360488_EN.pdf)
49. POST, Che, Jan G. BROUWER a Michel VOLS. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? *Link.springer.com* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10610-018-9371-8.pdf>
50. PROCHÁZKA, Jakub. Sexuální byznys: Na úniku z šedé zóny. *BusinessInfo.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/sexualni-byznys-na-uniku-z-sede-zony/>
51. Prostituce - Prostituční scéna. *Mvcr.cz: Ministerstvo vnitra ČR* [online]. ©2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prostituce-prostitutni-scena.aspx>
52. Prostitution in the Netherlands in 2014. *Government* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.government.nl/documents/reports/2015/06/01/prostitution-in-the-netherlands-in-2014>
53. Prostitution in the Republic of Ireland. *Wikipedia: The free Encyclopedia* [online]. 2017 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_the_Republic_of_Ireland
54. Prostitution law. *Wikipedia: The free Encyclopedia* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_law

55. Prostitution: Ausgangslage. *Bundeskanzleramt* [online]. 2005 [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: https://www.bundeskanzleramt.gv.at/agenda/frauen-und-gleichstellung/prostitution.html88_EN.pdf
56. Punish the client, not the prostitute. *News European Parliament* [online]. 2014 [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20140221IPR36644/punish-the-client-not-the-prostitute>
57. RAIS, Jonáš, Ondřej KLIČKA a Aleš ROD. Stínová ekonomika v České republice. *Centrum ekonomických a tržních analýzu* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: http://eceta.cz/wp-content/uploads/2015/11/SE_01_2015_web.pdf
58. REVIZE: Zachycení prostitute v národních účtech. *Apl.czso.cz* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/nufile/MLR_N2_prostitute.pdf
59. Selected extracts of the Swedish government report SOU 2010:49: "The Ban against the Purchase of Sexual Services. An evaluation 1999-2000." *Ec.europa.eu* [online]. 2010 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/the_ban_against_the_purchase_of_sexual_services._an_evaluation_1999-2008_1.pdf
60. Sex work info. *Wien.gv.at* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.wien.gv.at/verwaltung/prostitution/pdf/sex-work-englisch.pdf>
61. Shadow economy - Country rankings. *TheGlobalEconomy.com* [online]. 2015 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/shadow_economy/

62. Schillerová: Legalizace prostituce by miliardy nepřinesla. Nabízejí se hlavně matky samoživitelky. *Echo24.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SUdwG/schillerova-legalizace-prostituce-by-miliardy-neprinesla-nabizeji-se-hlavne-matky-samozivitelky>
63. Studie: Šedá ekonomika v Česku dosahuje asi desetiny HDP země. Objem černého trhu činí téměř půl bilionu. *E15.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/obchod-a-sluzby/studie-seda-ekonomika-v-cesku-dosahuje-asi-desetiny-hdp-zeme-objem-cerneho-trhu-cini-temer-pul-bilionu-1362851>
64. Study on National Legislation on Prostitution and the Trafficking in Women and Children. *European Commission* [online]. 2005 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/study-national-legislation-prostitution-and-trafficking-women-and-children_en
65. Sweden. *European Commission* [online]. Nedat. [cit. 2020-03-05]. Dostupné: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/member-states/sweden_en#_ftn15
66. Sweden: Shadow economy. *The Global Economy*. [online]. 2018 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: https://www.theglobaleconomy.com/Sweden/shadow_economy/
67. Sweden's abolitionist discourse and law: Effects on the dynamics of Swedish sex work and on the lives of Sweden's sex workers. *La Strada* [online]. 2014 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://lastradainternational.org/doc-center/3049/sweden%E2%80%99s-abolitionist-discourse-and-law-effects-on-the-dynamics-of-swedish-sex-work-and-on-the-lives-of-sweden%E2%80%99s-sex-workers>

68. TETOUROVÁ, Eva. Odpověď na dotaz: Možnosti postihu prostituce a činností s ní souvisejících v České republice. *Parlament České republiky: kancelář Poslanecké sněmovny* [online]. 2011 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/studie-pi.pdf>
69. Trafficking in human beings. *Ec.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5856833/KS-RA-13-005-EN.PDF/a6ba08bb-c80d-47d9-a043-ce538f71fa65>
70. TULEŠKOVÁ, Martina. Regulace prostituce – legislativní opatření v České republice. *Praha.eu* [online]. UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE FILOZOFICKÁ FAKULTA KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE, 2008 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/17590/DPTX_0_0_11210_ASZK10001_117051_0_62108.pdf?sequence=1&isAllowed=y
71. TZ Mezinárodní analýza stínové ekonomiky: čím je stimulována a jak ji redukovat? *Centrum ekonomických a tržních analýz* [online]. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://eceta.cz/tz-mezinarodni-analyza-stinove-ekonomiky-cim-je-stimulovana-a-jak-ji-redukovat/>
72. URBÁNEK, Vladimír. ČSÚ - podíl prostituce na HDP ČR je nezanedbatný. *Kurzy.cz* [online]. 2002 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/41312-csu-podil-prostituce-na-hdp-cr-je-nezanedbatny/>
73. Why Prostitution Shouldn't Be Legal: Evidence For Holding Buyers Accountable. *Demand Abolition* [online]. 2016 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.demandabolition.org/research/evidence-against-legalizing-prostitution/>

Právní předpisy

1. 161/2007 Sb. N 44/44 SbNU 557 Vyhláška města Ústí nad Labem (k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku). *Nalus.usoud.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-69-04>
2. 163/2007 Sb. N 47/44 SbNU 603 Vyhláška města Plzně vymežující prostranství, kde je zakázána prostituce. *Nalus.usoud.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-10-06867>
3. Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Soest houdende regels omtrent de beleidsnota prostitutie en seksbranche Soest inclusief mensenhandelbeleid. *Zoek.officielebekendmakingen.nl* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-71359.html>
4. Criminal Law (Sexual Offences) Act, 1993. *Irishstatutebook* [online]. 1993 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1993/act/20/enacted/en/html>
5. Kamerstuk. *Zoek.officielebekendmakingen.nl* [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25437-3.html>
6. *Poslanecká sněmovna: Parlament ČR* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=40>

7. Praha připravila návrh zákona o regulaci prostituce. *Praha.eu* [online]. 2010 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/archiv_tiskovych_zprav/praha_pripravila_navrh_zakona_o_regulaci_1.html

8. Prostituce a obecně závazné vyhlášky obcí. *Mvcr.cz: Ministerstvo vnitra ČR* [online]. ©2019 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prostituce-a-obecne-zavazne-vyhlasky-obci.aspx>

9. Regeringskansliets rättsdatabaser innehåller lagar, förordningar, kommittédirektiv och kommittéregistret. *Regeringskansliets rättsdatabaser* [online]. 2005 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1998:408>

10. Sněmovní tisk 1108/0, část č. 1/4 N.z. o regulaci prostituce. *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna* [online]. 2013 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=1108&CT1=0#prilohy>

11. Stanovisko: vlády k návrhu zákona o regulaci prostituce a o změně některých zákonů (zákon o regulaci prostituce) (sněmovní tisk č. 1108). *Vláda České republiky* [online]. 2013 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9ALA4GFK>

12. TRESTNÍ ZÁKON ze dne 29. listopadu 1961 Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně: ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST HLAVA PRVNÍ ÚČEL ZÁKONA. *Penal Code as amended - English.doc* [online]. 1961 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.opcw.org/sites/default/files/documents/LAO/article_VII/legislati_on_database/CZ_140-1961Col-Penal%20Code%20as%20amended%20-%20English.pdf

13. Trestní zákoník ČÁST DRUHÁ HLAVA III§ 189: Kuplířství. *Zakony.centrum.cz* [online]. 2015 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-3-paragraf-189>
14. Úplné znění č. 334/2002 Sb. Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jak vyplývá z pozdějších změn. *Zákony pro lidi* [online]. 2002 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-334>
15. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY - USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 16. listopadu 1994 č. 644: k návrhu zákona o některých opatřeních k regulaci prostituce [online]. 1994 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/5B8BCC6DC1F1A8DEC12571B6006C3EED
16. Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi* [online]. 2000 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
17. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon České národní rady o přestupcích. *Zákony pro lidi* [online]. 1990 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>
18. Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník. *Zákony pro lidi* [online]. 2009 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa států podle uplatňující politiky v oblasti prostituce.....	16
Obrázek č. 2: Poskytování sexuálních služeb za úplatu	48
Obrázek č. 3: Definice stínové ekonomiky	56

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Prostituce po revizi 2011, mil. Kč	68

Seznam grafů

Graf č. 1: Oběti obchodování s lidmi podle občanství	51
Graf č. 2: Počet obětí podle formy vykořisťování	52
Graf č. 3: Počet obětí na 100 000 obyvatel.....	54
Graf č. 4: Value added from IEAs, EU27 (EUR millions)	57
Graf č. 5: IEAs' contribution to EU27 GDP (%).....	58
Graf č. 6: Stínová ekonomika v % HDP	59
Graf č. 7: Hrubá přidaná hodnota v mil. EUR- Švédské království	60
Graf č. 8: Hrubá přidaná hodnota v mil. EUR- Nizozemské království.....	61
Graf č. 9: Konečná spotřeba domácností za účelem nákupu sexuálních a ostatních služeb v % HDP.....	62
Graf č. 10: Konečná spotřeba domácností za prostituci v mil EUR	63

Graf č. 11: Konečná spotřeba domácností, celková a za prostituci v mil EUR.....	64
Graf č. 12: Celková stínová ekonomika vyjádřená v % HDP	66
Graf č. 13: Výdaje na konečnou spotřebu domácností na prostituci v mil. Kč	71
Graf č. 14: Výdaje na konečnou spotřebu domácností na prostituci a narkotika v mil. Kč.....	72

ZADÁNÍ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Akademický rok: 2018/2019
Příjmení a jméno: Sára Zrůstová
Školní email: Sara.Zrustova@vsci.cz
Studijní obor: Hospodářská politika (Prezenční)

ÚDAJE O ZÁVĚREČNÉ PRÁCI

Typ práce:	Bakalářská práce
Název práce:	Regulace prostituce ve vybraných evropských zemích
Název práce anglicky:	Prostitution Regulation in Selected European Countries
Charakteristika a cíle práce:	Ve své bakalářské práci se budu zabývat typy právní regulace prostituce ve vybraných evropských zemích. Budu porovnávat přístupy v daných zemích a na základě provedené analýzy bude zodpovězena výzkumná otázka. S použitím zvolené metodologie práce bude zodpovězena otázka, který přístup regulace je nejefektivnější. Budu čerpat jak z české, tak i z cizojazyčné literatury a z právní úpravy vybraných evropských států. Cíl: Bude provedena komparace přístupů států k právní regulaci prostituce a dále ekonomická
Výzkumná otázka:	Jaký je nejefektivnější přístup k právní regulaci prostituce? Jaká varianta právní regulace by měla být zvolena v českém právním řádu?
Literatura a zdroje:	CHMELÍK, Jan. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. Praha: Portál, 2003. 200 s. ISBN 80-7178-739-6. Jaesen, Julius T. Should Prostitution Be Legalised? The Oppression Paradigm versus the Empowerment Paradigm. Grin Verlag, 2018. 37 s. ISBN 9783668736825. MITLÖHNER, Miroslav. Erotika a paragrafy. Praha: Grada, 1999. Právo pro každého. 108 s. ISBN 80-7169-691-9.

	CROWHURST, Isabel. The Ambiguous Taxation of Prostitution: the Role of Fiscal Arrangements in Hindering the Sexual and Economic Citizenship of Sex Workers. <i>Sexuality Research and Social Policy: Journal of NSRC</i>, January 2019. ISSN 1868-9884. Dostupné z: https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs13178-018-0368-3 DANNA, Daniela. Report on Prostitution Laws in the European Union. [online] Release Date: August 2013. Dostupné z: http://lastradainternational.org/lisidocs/3048-EU-prostitution-laws.pdf Di Tommaso, Maria L., a kol. Who Is Watching? The Market for Prostitution Services. <i>Journal of Population Economics</i>, 2009, 22(2), 501–516. Dostupné z: https://doi.org/10.1007/s00148-007-0136-9.

Vytištěno: 27. 4. 2020
13:02

1 z 2

www.skolaonline.cz

	POST, Che, BROUWER, G. Jan, VOLS, Michel. Regulation of Prostitution in the Netherlands: Liberal Dream or Growing Repression? <i>European Journal on Criminal Policy and Research</i>
Vedoucí práce:	JUDr. Petr Dobiáš, Ph.D., MCI Arb, MBA
Zadání práce schváleno ORO dne:	27. 11. 2019
Stav zadání práce:	
Podpis autora práce:	